



**Európska únia**  
Európsky sociálny fond



**Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt  
je spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho sociálneho fondu a štátneho rozpočtu  
SR.**

# ***Metodika na stanovenie hodnotiacich štandardov***



**Štátny inštitút odborného vzdelávania, Bellova 54/A, 837 63 Bratislava**  
Tel.00421 2 54 77 67 74, [www.siov.sk](http://www.siov.sk)

**ŠIOV 2013**



***Metodika na stanovenie  
hodnotiacich štandardov***

**Mgr. Irena Fonodová  
RNDr. Mária Hrušovská  
Ing. Irena Jankovičová  
Ing. Gabriela Jakubová  
Doc. Ing. Pavel Kovařík, PhD.  
PhDr. Mária Paveleková  
Ing. Viera Žatkovičová**

**Metodika vznikla v rámci Národného projektu „Tvorba Národnej sústavy kvalifikácie“.**

**Neprešlo jazykovou úpravou.**

**©Vydal Štátny inštitút odborného vzdelávania, Bratislava 2014**

<b>Obsah</b>		<b>Strana</b>
	<b>Úvodné slovo</b>	<b>3</b>
<b>1</b>	<b>Hodnotenie</b>	<b>4</b>
1.1	Požiadavky na hodnotenie	5
1.2	Druhy hodnotenia	6
1.3	Metódy hodnotenia	6
1.4	Nástroje hodnotenia	7
1.5	Výber metód a nástrojov hodnotenia	9
<b>2</b>	<b>Hodnotiaci štandard</b>	<b>11</b>
2.1	Štruktúra hodnotiaceho štandardu	12
2.2	Kritériá hodnotenia	12
2.2.1	Usmernenie na stanovenie kritérií hodnotenia	13
2.2.2	Zásady na stanovenie kritérií hodnotenia	14
2.3	Metódy a nástroje hodnotenia	18
2.4	Organizačné a metodické pokyny hodnotenia	20
2.4.1	Metodické odporúčania	21
2.4.2	Proces hodnotenia a výsledné hodnotenie	22
2.4.3	Požiadavky na skúšajúceho	23
2.4.4	Zloženie skúšobnej komisie	24
2.4.5	Požiadavky na materiálne a technické podmienky	24
<b>3</b>	<b>Postup pri tvorbe hodnotiaceho štandardu</b>	<b>26</b>
<b>Príloha č. 1</b>	<b>Praktické príklady na hodnotenie výkonov</b>	<b>30</b>
	Hodnotiaca stupnica	30
	Hodnotenie praktickej úlohy	31
<b>Príloha č. 2</b>	<b>Vybrané príklady kritérií hodnotenia z kvalifikačných štandardov</b>	<b>32</b>
<b>Príloha č. 3</b>	<b>Metódy a nástroje hodnotenia pre kognitívnu a psychomotorickú oblasť</b>	<b>37</b>
	Hodnotenie praktických vedomostí, zručností a kompetencií	37
	Hodnotenie kognitívnych vedomostí, zručností a kompetencií	43
<b>Príloha č. 4</b>	<b>Štruktúra hodnotiaceho štandardu</b>	<b>51</b>
<b>Príloha č. 5</b>	<b>Taxonómia</b>	<b>63</b>
	Zoznam skratiek	69
	Terminologický slovník	70
	Použitá a odporúčaná literatúra	80

## Úvodné slovo

Vážení kolegovia,

Štátny inštitút odborného vzdelávania (ďalej len „ŠIOV“) pripravil v rámci národného projektu „Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií“ s podporou Európskeho sociálneho fondu túto metodiku, ktorá prináša návod na vytvorenie systému hodnotenia štruktúrovaného popisu odborných spôsobilostí pre výkon určitých pracovných činností v konkrétnom povolání. Tento systém sa bude vzťahovať na prvky Národnej sústavy kvalifikácií (ďalej len „NSK“) – vedomostí, zručností a kompetencií.

Najvýraznejšia systémová zmena v reforme vzdelávania a odbornej prípravy spočíva v tom, že hodnotenie sa vzťahuje predovšetkým na overenie a potvrdenie očakávaných vzdelávacích výstupov – kvalifikačných štandardov. Hlavným cieľom metodiky je objasniť zmeny v prístupe hodnotenia výkonov jednotlivca s dôrazom na jeho sumatívne hodnotenie v závislosti od foriem ukončovania štúdia. Súčasne je svojím obsahom primeraná a vhodná pre následné legislatívne zmeny vo vzdelávaní a odbornej príprave vo všetkých oblastiach školstva.

Naším zámerom je poskytnúť vám metodiku ako základný študijný prameň vo vzdelávaní a zároveň pomôcku, ktorá vám uľahčí náročnú prácu pri príprave hodnotiacich štandardov. Metodika je určená pre pedagogických a odborných zamestnancov, členov sektorových rád (zástupcovia profesijných a stavovských organizácií), ktorí budú v rámci Národnej sústavy kvalifikácií participovať na tvorbe kvalifikačných štandardov a ostatných pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí tvoria štátne a školské vzdelávacie programy a študijné programy vysokých škôl a programy ďalšieho vzdelávania. Metodickú príručku môžu využiť aj zamestnanci štátnej správy a samosprávy, úradov práce, rezortných ministerstiev a pod. Jednotlivé kapitoly metodiky vás krok za krokom oboznámi s procesom ich tvorby, ponúknú vám praktické príklady a možnosti vypracovania.

Želáme vám do vzdelávania i aktívnej práce na tvorbe NSK veľa potrebného a zdravého optimizmu, vzájomné porozumenie a vysokú dávku tvorivosti. Veríme, že sa vám bude dariť vytvárať také hodnotiace štandardy, ktoré otvoria brány škôl viacerým uchádzačom o štúdium a všetkým ľuďom, ktorí dobre ovládajú určitú prácu a pritom nemajú žiadny doklad o vzdelaní. V skutočnosti už tento problém má svoje riešenie. Tým je Národná sústava kvalifikácií.

Za riešiteľský tím

**Ing. Gabriela Jakubová**  
vedúca pracovnej  
skupiny pre metodológiu

# 1 Hodnotenie

Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je kontrola a hodnotenie výkonov jednotlivca<sup>1</sup> v rámci všetkých činností, ktoré vykonáva. Cieľom hodnotenia je poskytnúť jednotlivcovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie jednotlivca vychádza z jasne stanovených cieľov, konkrétnych kritérií, prostriedkov a metód hodnotenia, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť aj konkrétny návod, ako má jednotlivec postupovať, aby svoje nedostatky odstránil (bez rozdielu toho, či ide o priebežné alebo sumatívne hodnotenie).



***Osvojte si nasledujúcu terminológiu.***

**Hodnotenie** je proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone jednotlivca.



***Zapamätajte si.***

**Systém hodnotenia** chápeme ako logický algoritmus konkrétnych krokov, podľa ktorého jedinec môže preukázať požadovanú úroveň vedomostí, zručností a kompetencií ako výstup vzdelávacieho programu.

**Hodnotenie sa vyjadruje rôznymi formami: slovom, číslom/počtom kreditov, známkou,** čomu hovoríme klasifikácia. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa, t. j. zaradenie jednotlivca alebo jeho určitého výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny, je výsledok získaný skúšaním (preverovaním). Jednotlivé výkonnostné skupiny sa označujú číslami – známkami pri hodnotení a klasifikácii v základných a stredných školách (vrátane konzervatórií), písmenami, napr. A, B, C, D, F na vysokých školách (aplikácia kreditného systému ECTS), v prvých ročníkoch základnej školy, kde klasifikácia môže mať symbolickú podobu napr. odtlačkami obľúbených zvieratiek, v kurzoch ďalšieho vzdelávania slovom prešiel, neprešiel (niekedy prešiel veľmi dobre). **Proces hodnotenia je súčasťou uznávania akejkoľvek kvalifikácie.**

<sup>1</sup> Osoba, ktorá sa vzdeláva v systéme CŽV.

## 1.1 POŽIADAVKY NA HODNOTENIE

Akékoľvek hodnotenie musí zohľadňovať:

### 1) Presnosť a precíznosť

Hoci poznáme pestrú paletu metód hodnotenia, ktoré sa používajú na meranie vedomostí, zručností a kompetencií, základným bodom je fakt, že každé vykonané meranie musí byť presné a precízne. Používa sa bez ohľadu na to, aby sa výsledky vytvorili ako základ pre proces ich zaznamenania alebo pre certifikáciu. Aby boli presné a precízne, merania musia priniesť platné a spoľahlivé informácie.

### 2) Platnosť – validita

Validita hodnotenia je veľmi dôležitá charakteristika. Väčšinou sa spája s testami, čiže hovoríme o validite testu. Skôr môžeme hovoriť o stupni validity danej metódy hodnotenia. Stupeň validity hovorí o tom, či test alebo metóda hodnotenia je vhodná na svoj účel, či meria potrebné vedomosti, zručnosti alebo kompetencie jednotlivca, teda ako verne odráža merané charakteristiky jednotlivca.

### 3) Spoľahlivosť - reliabilita

Je miera dôslednosti a zásadovosti, s ktorou sú výsledky akéhokoľvek hodnotenia vysvetlené a popísané.

### 4) Spravodlivosť

Pedagógovia a študujúci musia považovať hodnotiaci systém za primeraný cieľom vzdelávania, prístupu vzdelávania a učebnému plánu. To značí, že systém bude otvorený, ak jednotlivci budú plne informovaní o cieľoch vzdelávania a prípravy, kritériách hodnotenia a podmienkach hodnotenia.

### 5) Praktičnosť

Systém hodnotenia musí byť tesne previazaný na podstatné priemyselné a obchodné štandardy, ktoré zabezpečia najefektívnejšie využívanie dostupných zdrojov. Ďalšie praktické hľadiská zahŕňajú podiel času hodnotenia na celkovom vzdelávacom čase, ľahké použitie, administratívnu účinnosť a ďalšie faktory.

Pre oblasť vzdelávania a odbornej prípravy v kontexte celoživotného vzdelávania (ďalej len „CŽV“) sa bude **systém hodnotenia pre účely NSK** orientovať na:

- **Vedomosti – všeobecné, odborné** (intelektuálne zručnosti, uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia, poznávacie schopnosti, teória, fakty, pojmy, princípy, pravidlá, vzťahy, zákony, atď.) sú v kontexte kvalifikácií výsledkom osvojenia, zhromažďovania a prispôsobovania informácií v priebehu vzdelávania alebo učenia sa.
- **Zručnosti – kognitívne, praktické** sú chápané ako spôsobilosti uplatňovať a aplikovať vedomosti a využívať know-how na zvládnutie rôznych úloh a riešenie problémov. V kontexte kvalifikácii sú zručnosti opísané ako kognitívne (napr. uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia) a praktické

(manuálna zručnosť, šikovnosť, pohotovosť a používanie metód, materiálov, prostriedkov, nástrojov a prístrojov).

- **Kompetencie – zodpovednosť, samostatnosť, sociálne kompetencie** ako preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu, osobné, sociálne a/alebo metodologické schopnosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jednotlivca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie.

## 1.2 DRUHY HODNOTENIA

**Nasledujúce druhy hodnotenia sa budú uplatňovať pre účely NSK:**

- **Hodnotenie absolútneho výkonu** (*criterion-referenced*) (ďalej len „CR“) – hodnotenie podľa výkonu jednotlivca. Výkon jednotlivca sa porovnáva s určitou stanovenou normou (štandardom).
- **Sumatívne/zhrňujúce hodnotenie** - hodnotenie týkajúce sa konečného rozhodnutia o výkone jednotlivca. Je to systematický proces konštruovaný na splnenie požiadaviek postavených na jasne definovaných kritériách. Používa sa hlavne pre ciele certifikácie a preto jeho výsledky musia byť vždy zaznamenané. Vo svojej povahe musí byť sumatívne (niekedy sa používa pojem aj sumárne) hodnotenie systematické, pretože je konštruované na základe požiadaviek s jasne definovanými špecifikáciami. Jeho primárnou funkciou v procese certifikácie je zhromažďovať informácie o tom, či žiak dosiahol a splnil výstupy alebo nie.
- **Záverečné hodnotenie** – jednotlivca sa hodnotí jednorazovo na konci vzdelávacieho obdobia po ukončení vzdelávacieho programu (kurzu, modulu).

## 1.3 METÓDY HODNOTENIA

**Metódy hodnotenia, ktoré sa budú uplatňovať pre účely NSK môžeme rozdeliť na:**

- Ústne metódy** – skúšanému sa priamo kladú otázky. Prínosom tejto metódy je, že na rozdiel od písomného hodnotenia môže pedagóg priamo pozorovať reakcie jednotlivca pri jeho odpovedi. Jednotlivci majú istú voľnosť vo vyjadrovaní a šancu opraviť svoju odpoveď.
- Písomné metódy** – jednotlivci sa vyjadrujú písomne, čím poskytujú priamy dôkaz o svojom výkone. Akákoľvek forma písomného hodnotenia sa predpokladá po zvládnutí nevyhnutných zručností čítania a písania. Píšu sa správy, testy, eseje, matematické úlohy a príklady, kreslia sa výkresy, atď.

- c) **Praktické skúšanie** – jednotlivci vykonávajú praktickú činnosť. Je to metóda na preskúšanie spôsobov zručností, ktoré sa týkajú praktického výkonu. Je základom všade tam, kde jednotlivec musí preukázať praktickú výkonnosť pri plnení uloženej úlohy.

## 1.4 NÁSTROJE HODNOTENIA

Nástroje hodnotenia zabezpečujú spôsoby získavania záznamu o výkone jednotlivca. Ich zoznam musí byť súčasťou Karty kvalifikácie. Nie je vytvorený preto, aby bol vyčerpávajúci alebo výnimočný. Je to dôkaz o dosiahnutom výkone jedinca.



*Osvojte si nasledujúcu terminológiu.*

Dôkazy dosiahnutých vedomostí, zručností a kompetencií sa získajú definovaním rôznych okolností/situácií špecifických pre ciele skúšania – všeobecne nazývané ako **nástroje hodnotenia**.

Podľa vymedzenej metódy hodnotenia sa štandardne rozlišujú tieto **nástroje hodnotenia, ktoré sa budú uplatňovať pre účely NSK**:

- a) **Ústne skúšky** – zisťujú sa predovšetkým vedomosti a úroveň osvojenia si obsahu učiva, úroveň myslenia a vyjadrovania jednotlivca, jeho schopnosť aplikovať vedomosti pri opise a vysvetľovaní javu, úlohy, situácie, pojmu, zákona, teórie a pod.

Prednosťou ústneho skúšania (najmä monologickej skúšky) je, že skúšajúci má možnosť pri odpovedi sledovať myšlienkový postup jednotlivca a jeho pohotovosť pri odpovedi.

- b) **Písomné skúšky** – jednotlivci sa vyjadrujú písomne, čím poskytujú priamy dôkaz o svojom výkone. Akákoľvek forma písomného hodnotenia sa predpokladá po zvládnutí nevyhnutných zručností čítania a písania. Píšu sa správy, testy, eseje, matematické úlohy a príklady, kreslia sa výkresy, atď. Písomnou skúškou sa najčastejšie zisťuje:

- osvojenie istých súvislostí, napr. vzťahov medzi fyzikálnymi veličinami a vzťahov medzi fyzikálnymi jednotkami;
- úroveň spôsobilostí jednotlivca použiť vedomosti pri riešení zadaných úloh;
- osvojenie metód a algoritmov riešenia úloh;
- spôsobilosť komunikovať pomocou termínov a znakov.

Písomnou skúškou je aj aplikácia **didaktického testu**. Forma a štruktúra didaktického testu sa však líši od tradičných písomných kontrolných prác zadávaných na hodinách fyziky. *Didaktický test je súbor spravidla krátkych úloh,*



ktoré reprezentujú podstatnú časť učiva daného tematického celku, či učebného predmetu. Jednotlivec odpovedá na zadanú otázku, či rieši úlohu alebo priamo tvorí odpoveď alebo z niekoľkých ponúknutých odpovedí vyberie a označí tú, ktorú považuje za správnu.

Riešenie úloh sa hodnotí bodmi (skóre), početnosť správnych riešení sa vyjadruje v percentách.

Používanie didaktických testov má svoje prednosti i nevýhody. Dobre zostavený didaktický test umožňuje objektívne hodnotenie jednotlivca, umožňuje jemnejšie diferencovať úroveň jeho vedomostí, zručností a kompetencií.

Nevýhodou didaktického testu, okrem už uvedených nevýhod písomného skúšania je, že sa skladá spravidla len zo stručne formulovaných jednoduchších úloh a vyžaduje stručné odpovede, či riešenia. Pomocou didaktického testu sa lepšie kontrolujú pamäťové vedomosti jednotlivca ako úroveň jeho myslenia.

- c) **Praktické skúšky** – zisťuje predovšetkým kompetencie a zručností žiakov v kognitívnej<sup>2</sup>, manuálnej a experimentálnej činnosti, ich schopnosti aplikovať teoretické vedomosti v praktických činnostiach. Jednotlivci vykonávajú zručností – kognitívne alebo praktické. Preveruje sa ich zodpovednosť, samostatnosť a sociálna spôsobilosť. Je základom všade tam, kde jednotlivec musí preukázať praktickú výkonnosť pri plnení uloženej úlohy. Praktické skúšky sú náročné na materiálnu prípravu, preto ich pedagógovia niekedy zanedbávajú a zručnosti žiakov hodnotia len na základe pozorovania.

Skúsení a odborne erudovaní skúšajúci spravidla kombinujú individuálnu ústnu skúšku s písomnou skúškou (skúšaný jednotlivec rieši na tabuli výpočtovú alebo grafickú úlohu), menej často sa stretávame s kombináciou ústnej a praktickej skúšky.

**Druhy vybraných nástrojov hodnotenia budú závisieť na tom**, ako bude každý z nich vhodný na overenie konkrétnych vedomostí, zručností a kompetencií. Či je alebo nie je vybraný nástroj hodnotenia vhodný na hodnotenie (alebo skúšanie), závisí od toho :

- ako by mal byť požadovaný **výkon** (alebo činnosť) preukázaný;
- aké sú **podmienky**, v ktorých má daný výkon (alebo činnosť) prebiehať;
- aké sú **kvalifikačné štandardy**, podľa ktorých by sa mal daný výkon (alebo činnosť) predviesť.

---

<sup>2</sup> Rozumová, vedomostná oblasť.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený prehľad vybraných štandardných nástrojov hodnotenia.

NÁSTROJE HODNOTENIA	NÁSTROJE HODNOTENIA
PRAKTICKÁ SKÚŠKA	PÍ SOMNÁ SKÚŠKA
Príklady vybraných nástrojov hodnotenia	Príklady vybraných nástrojov hodnotenia
Praktické cvičenia Praktické predvedenie Simulované situácie Úloha hrou Sluchové/ústne skúšky Projekt Zistenie Prípadová štúdia  Zápis do pracovnej knihy Osobný rozhovor Dotazník	Projekt Zistenie Prípadová štúdia Písomný test Portfólio  <b>Konštrukčná odpoveď</b> Obmedzená odpoveď Rozšírená odpoveď Štruktúrovaná otázka  Krátka odpoveď Dokončenie  <b>Vybraná odpoveď</b> Viacnásobný výber Viacnásobná odpoveď Prispôsobovanie Nastavená otázka Alternatívna odpoveď Tvrdenie/úsudok

(Note: In the original image, there are additional annotations. A bracket groups 'Zápis do pracovnej knihy', 'Osobný rozhovor', and 'Dotazník' with the text 'správa o vlastných technikách'. Another bracket groups 'Obmedzená odpoveď', 'Rozšírená odpoveď', and 'Štruktúrovaná otázka' with the text 'testy voľných odpovedí'. A third bracket groups 'Krátka odpoveď', 'Dokončenie', 'Viacnásobný výber', 'Viacnásobná odpoveď', 'Prispôsobovanie', 'Nastavená otázka', 'Alternatívna odpoveď', and 'Tvrdenie/úsudok' with the text 'Objektívny test'. A large 'NS' watermark is also present in the background.)

## 1.5 VÝBER METÓD A NÁSTROJOV HODNOTENIA

Hodnotenie má byť objektívne s jasnými kritériami hodnotenia, ktoré sa odvíjajú od možností jednotlivcov<sup>3</sup>, ich veku a danej situácie. Niektoré príklady na zaznamenanie a vyhodnotenie výkonov jednotlivca nájdete v **Prílohe č. 1**.

Vybrať metódy a nástroje hodnotenia závisí od toho, aký je cieľ hodnotenia, či hodnotíme výkony z oblasti formálneho, neformálneho alebo informálneho vzdelávania, všeobecného alebo odborného, základného, stredoškolského alebo vysokoškolského vzdelávania.

<sup>3</sup> Vo všetkých krajinách EÚ sa vzdelávanie a tým aj hodnotenie štrukturuje na priemerného jednotlivca (nie na vynikajúceho).

Pri hodnotení jednotlivcov zvažujeme, či ide predovšetkým o:

– **Hodnotenie s prevahou teoretického zamerania.**

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných vedomostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a kognitívne zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

– **Hodnotenie s prevahou praktického zamerania.**

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

– **Hodnotenie s prevahou zamerania na kompetencie.**

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, empatiu, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Tiež musíme zvažovať, či ide o **hodnotenie orientované na proces** (činnosť) alebo **na konečný produkt** (výrobok).

**Pod pojmom proces – činnosť** budeme chápať všetko, čo sa má urobiť, krok za krokom, aby bol daný výkon pripravený a vykonaný. Jednotlivé postupy sú potom v rámci všetkých čiastkových výkonov hodnotiteľné.

**Pri meraní procesu** sa musíme predovšetkým sústrediť na kvalitu výkonu a efektívnosť vo vzťahu k ohodnoteniu, rýchlosti a prístupu vykonanej úlohy. Meranie spočíva vo vykonaní danej úlohy na základe stanoveného štandardu/štandardov. Merajú sa všetky kroky, ktoré si daná činnosť vyžaduje. Meranie je ukončené, keď je ukončená činnosť. Bezpečnosť pri práci je nevyhnutná a efektívnosť činnosti sa musí dať pozorovať vo vzťahu k vymedzeným VV.

**Pod pojmom produkt – výrobok** budeme rozumieť konečný výsledok procesu – činnosti.

**Pri meraní výrobkov** sa sústredíme na stanovený štandard/štandardy vo vzťahu k funkcii, vzhľadu, dizajnu, presnosti, vizuálnej kontrole a použiteľnosti daného výrobku. To má zásadný význam pri samotnom hodnotení výrobku.

## 2 Hodnotiaci štandard

Hodnotenie výkonovej úrovne jednotlivca principiálne vychádza z hodnotenia získaných vedomostí, zručností a kompetencií. Hodnotenie je sumatívne, výkon jednotlivca sa hodnotí podľa vopred definovaných kritérií.

**Hodnotenie** má veľmi subjektívne črty a je závislé od pedagogických skúseností skúšajúceho. Pokiaľ sa budeme usilovať o objektivizáciu hodnotenia, mali by byť tieto prístupy založené na kritériálnom hodnotení CR.

Dôkazom dosiahnutia kvalifikačného (výkonového) štandardu je objektívne, validné a reliabilné hodnotenie na základe spoľahlivých kritérií, prostriedkov a postupov hodnotenia, ktorým sa overí dosiahnutie všeobecného a špecifického cieľa – **hodnotiaci štandard** (ďalej len „HŠ“). **Hodnotiaci štandard je súčasťou Karty kvalifikácie.**



*Osovojte si nasledujúcu terminológiu.*

**Hodnotiaci štandard (HŠ)** definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých výkonových štandardov.

Hodnotiace štandardy sú z hľadiska praktického využívania NSK najdôležitejším výstupom. Sú zákonom stanovenou normou pre uznávanie a potvrdzovanie kvalifikácií. Podľa HŠ prebiehajú skúšky na získanie certifikátov (vysvedčenia, výučné listy, diplomy, osvedčenia). Z hľadiska svojho legislatívneho postavenia nemajú HŠ pre úplné a čiastočné kvalifikácie rovnakú pozíciu:

- **HŠ pre čiastočnú kvalifikáciu** bude zákonom stanovená norma pre čiastočnú kvalifikáciu. Podľa HŠ budú prebiehať skúšky, ktorými sa overí a potvrdí rozsah, hĺbka a kvalita osvojených VZK (a ich relevancia k požiadavkám zamestnávateľov) **v oblasti neformálneho a informálneho vzdelávania a učenia sa;**
- **HŠ úplnej kvalifikácie** bude podkladom najmä pre koncipovanie obsahu záverečných, maturitných, absolventských, štátnych a rigorózných skúšok, ale aj pre tvorbu, revíziu a úpravu vzdelávacích programov/študijných programov **v oblasti formálneho vzdelávania.**



*Dôležité upozornenie.*

**Hodnotiaci štandard musia v úzkej súčinnosti vytvoriť zamestnávatelia a pedagógovia špecialisti** (ktorí sú hlavne v pozícii metodikov a expertov).

## 2.1 ŠTRUKTÚRA HODNOTIACEHO ŠTANDARDU

**Základným východiskom pre tvorbu hodnotiaceho štandardu je kvalifikačný štandard**, ktorý je vytvorený pre úplné a čiastočné kvalifikácie v NSK. Kvalifikačný štandard stanovuje výkonovú normu pre danú kvalifikáciu, hodnotiaci štandard stanovuje, ako overiť a hodnotiť tento výkon. HŠ sa priamo vzťahuje k vedomostiam, zručnostiam a kompetenciám (ďalej len „VZK“).

**Štruktúra hodnotiaceho štandardu** zahŕňa:



*Dôležité upozornenie.*

**Tvorba hodnotiaceho štandardu je v kompetencií sektorových rád. Hodnotiaci štandard sa tvorí súbežne s kvalifikačným štandardom.**

## 2.2 KRITÉRIÁ HODNOTENIA

**Kritériá hodnotenia** (ďalej len „KH“) budú stanovené podľa rovnakých pravidiel ako pre potreby uznávania úplných kvalifikácií v rámci formálneho (počiatočného) vzdelávania, tak pre potreby uznávania čiastočných kvalifikácií v rámci neformálneho a informálneho vzdelávania a učenia sa. Majú explicitný vzťah k výkonovým štandardom kvalifikačného štandardu. Preto je nevyhnutné, aby kritériá hodnotenia vznikali v bezprostrednej nadväznosti na stanovenie výkonových štandardov VZK. Pokým KŠ stanovuje, čo má jednotlivec vedieť, čo má vykonať, aké má mať postoje, vlastnosti, zodpovednosť a pod., KH určia, podľa čoho sa pozná, či si jednotlivec VZK skutočne osvojil.



*Osvojte si nasledujúcu terminológiu.*

**Kritériá hodnotenia (KH)** predstavujú súbor všeobecne platných kritérií pre jednotlivé spôsoby hodnotenia.

Kritériá hodnotenia by sa mali spracovať tak, aby zohľadňovali maximálne možnosti žiaka. **Tak ako KŠ, aj KH sa formulujú na priemerného jednotlivca** (nie vynikajúceho). Vypracujú sa osobitne pre oblasť vedomostí - všeobecných, odborných, zručností – kognitívnych, praktických a kompetencií.

**Kritériá hodnotenia** budú teda zisťovať, či jednotlivec výkon, daný kvalifikačným štandardom zvládol, alebo nie.

### 2.2.1 USMERNENIE NA STANOVENIE KRITÉRIÍ HODNOTENIA

**Kritériá hodnotenia môžeme formulovať** dvojakým spôsobom:

- a) **vetou** (napr. „Popísal komunikáciu s klientom“);
- b) **slovom** (napr. „Konkrétnosť“; „Bezchybnosť“);
- c) **slovným spojením** (napr. „Presnosť vyjadrovania“; „Samostatnosť prejavu“);
- d) **iné.**

**Závisí od tvorca HŠ, ktorý spôsob mu lepšie vyhovuje, resp. ktorý je pre neho a pre skúšaného jednotlivca zrozumiteľnejší a spoľahlivejší.**

Na **stanovenie kritérií hodnotenia** podľa písm. a) –**formulovaných vetou** - dodržujte nasledujúce **usmernenia**:

- Každé stanovenie sa začína **aktívnym slovesom v minulom čase**. V minulom čase preto, lebo sa hodnotí výkon, ktorý sa už preukázal. Napr. jednotlivec **má narysovať** pravouhlý trojuholník s nasledujúcimi údajmi: .... To je jeho výkon. Po ukončení úlohy sa zisťuje, či jednotlivec naozaj **presne narysoval** trojuholník podľa zadania.
- Kritérium musí byť **merateľné a hodnotiteľné platnými a spoľahlivými metódami**.
- Kritérium hodnotenia musí byť **jasné a jednoznačné**.
- Kritérium zamerané **na produkt** bude vo svojom stanovení uvádzať **za slovesom prídavné meno** konkretizujúce daný výsledok. Napr. „Jednotlivec zvolil *vhodné meradlá pre zadané meranie*“, „Jednotlivec zostavil *funkčné zapojenie elektrických obvodov*“ alebo „Jednotlivec zvolil *potrebné množstvo surovín na prípravu pšeničného chleba*“.
- Kritérium zamerané **na proces** bude vo svojom stanovení uvádzať **za slovesom príslovku** konkretizujúcu daný proces. Napr. „Jednotlivec *spoľahlivo vykonal vetný rozbor*“, „Jednotlivec *presne odčítal zo stupnice namerané hodnoty a zaznamenal ich v správnych jednotkách*“ a pod.

**Kritériá hodnotenia formulované vetou sú presnejšie a objektívnejšie hodnotia stanovený výkon v kvalifikačnom štandarde.**

## 2.2.2 ZÁSADY NA STANOVENIE KRITÉRIÍ HODNOTENIA

Pri stanovovaní kritérií hodnotenia zohľadňujte nasledujúce **zásady**:

**Konkrétnosť** – musí sa jasne a konkrétne vymedziť, čo sa bude od hodnoteného žiaka vyžadovať.

Napr. pre vzdelávací výstup „Jednotlivec má merať elektrické (alebo iné) veličiny“, by ako stanovenie kritériá nemalo byť formulované všeobecne „Žiak použil meracie zariadenia“, ale „Jednotlivec zvolil vhodné meradlá pre zadané meranie“ alebo „Jednotlivec vykonal nastavenie (kalibrácia, zapojenie) meracích prístrojov“ alebo „Jednotlivec odčítal zo stupnice namerané hodnoty a zaznamenal ich v správnych jednotkách“ a pod. Kritériá musia byť natoľko konkrétne, aby rôzni skúšajúci dospeli k porovnateľným výsledkom hodnotenia výkonov jednotlivca, aby sa zabezpečila objektívnosť a spravodlivosť hodnotenia.

**Závažnosť a relevantnosť** – pri hodnotení vymedzujeme iba tie dôležité kritériá, ktoré sú v úzkom vzťahu s hodnoteným výkonom - VV. Neopodstatnené kritériá by mohli viesť k neadekvátnemu a nepreukázanému hodnoteniu.

**Zameranie** – kritériá sú zamerané buď na proces alebo produkt.

**Objektivita** – každé kritérium by malo byť formulované tak, aby mohlo byť overené a aplikované pri každom hodnotení rovnako, aby umožnilo používať objektívne metódy hodnotenia.

**Zrozumiteľnosť a kvalita** – kritérium musí byť zrozumiteľné, jednoznačné, nesmie pripustiť rôzne výklady. Malo by zahŕňať aj určenie kvality (vid' zameranie KH).

**Nezávislosť** – kritériá, ktoré patria k určitému výkonu je dôležité stanoviť tak, aby boli relatívne nezávislé od ostatných výkonov, aby mali vypovedateľnú hodnotu iba k určitému výkonu.



**Zapamätajte si.**

Na každý výkon by sa malo formulovať niekoľko kritérií hodnotenia. **Optimálny počet kritérií na jeden výkon by nemal byť menší ako 3 a väčší ako 8.** V niektorých prípadoch sa kritériá môžu prekrývať, vtedy je nevyhnutné určiť, ktoré KH jednotlivcov musí bezpodmienečne splniť. Sú aj výkony, pre ktoré stačí stanoviť súbor spoločných kritérií. Túto skutočnosť treba jasne v hodnotiacom štandarde uviesť.

Pri stanovení výkonov kvalifikačného štandardu a kritérií hodnotiaceho štandardu **odporúčame dodržiavať optimálny počet stanovení** tak, ako je to uvedené v tabuľke (akýkoľvek výkon je stanovený podľa európskej konvencie na priemerného jednotlivca – nie na výborného – a tomu musí zodpovedať aj náročnosť jeho výkonovej úrovne). Tvorcovia môžu stanoviť menší alebo väčší počet stanovení VV:

KŠ				HŠ			
Minimálny počet stanovení VV		Maximálny počet stanovení VV		Minimálny počet kritérií		Maximálny počet kritérií	
ÚK	ČK	ÚK	ČK	ÚK	ČK	ÚK	ČK
10 VV	6 VV	30 VV	12 VV	3 KH	3 KH	8 KH	8 KH

Prehľad kritérií hodnotenia členených podľa oblastí činností je uvedený v **Prílohe č. 2.**



V nasledujúcej časti vám poskytujeme príklady kritérií hodnotenia pre rôzne metódy a nástroje hodnotenia:

<b>Hodnotenie</b>	<b>Kritériá hodnotenia ústneho prejavu (prezentácia referátu)</b>
<b>Známka, slovné hodnotenie, písmeno a pod.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kontaktoval sa s poslucháčmi.</li> <li>– Rečníkovi bolo dobre rozumieť.</li> <li>– Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná.</li> <li>– Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené.</li> <li>– Slovná zásoba bola výrazovo bohatá.</li> <li>– Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby ani chyba v stavbe vety.</li> <li>– Dĺžka referátu bola primeraná a mala spád.</li> <li>– Prejav bol výzvou k diskusii.</li> </ul>
<b>Známka, slovné hodnotenie, písmeno a pod</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Kontaktoval sa s poslucháčmi.</li> <li>– Rečníkovi bolo dobre rozumieť.</li> <li>– Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná.</li> <li>– Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené.</li> <li>– Slovná zásoba bola výrazovo bohatá.</li> <li>– Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby ani chyba v stavbe vety.</li> <li>– Dĺžka referátu bola primeraná a mala spád.</li> <li>– Prejav mohol byť výzvou k diskusii.</li> </ul>
<b>Známka, slovné hodnotenie, písmeno a pod</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Čiastočne sa kontaktoval s poslucháčmi.</li> <li>– Rečníkovi bolo niekedy zle rozumieť.</li> <li>– Referát nemal výraznú hlavnú myšlienku.</li> <li>– Príklady boli uplatnenie iba niekedy.</li> <li>– Slovná zásoba bola postačujúca.</li> <li>– Vyskytovali sa jazykové chyby a chyby v stavbe vety.</li> <li>– Dĺžka referátu bola primeraná.</li> <li>– Prejav nebol výzvou k diskusii.</li> </ul>
<b>Známka, slovné hodnotenie, písmeno a pod</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Minimálne sa kontaktoval s poslucháčmi.</li> <li>– Rečníkovi bolo zle rozumieť.</li> <li>– Referát nebol presvedčivý.</li> <li>– Ústny prejav bol zle štruktúrovaný, hlavná myšlienka bola nevýrazná.</li> <li>– Príklady boli nefunkčné.</li> <li>– Slovná zásoba bola malá.</li> <li>– Vyskytovali sa časté chyby v jazyku a chyby v stavbe vety.</li> <li>– Dĺžka referátu nezodpovedala téme.</li> </ul>
<b>Známka, slovné hodnotenie, písmeno a pod</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Chýbal kontakt s poslucháčmi.</li> <li>– Rečníkovi nebolo vôbec rozumieť.</li> <li>– Referát nebol presvedčivý a zaujímavý.</li> <li>– Chýbala hlavná myšlienka.</li> <li>– Chýbali príklady.</li> <li>– Slovná zásoba bola veľmi malá.</li> <li>– Vyskytovali sa veľmi časté chyby v jazyku, stavba vety nebola správna.</li> <li>– Dĺžka referátu bola veľmi dlhá/krátka, zmysel vystúpenia nebol jasný.</li> </ul>

## Chémia (experiment)

### Jednotlivec má:

- určiť metódu a postup merania objemu kvapalín. (VV)

### *Jednotlivec: (KH)*

- *vybral efektívne a správne metódy pre meranie objemu kvapalín. K meraniu používal správne odmerné nádoby. Čiastkové merania zaznamenával s presnými údajmi. Meranie robil rýchlo a s istotou. S jednotkami pracoval rutinne. Počiatkové odhady boli presné – **prešiel veľmi dobre**;*
- *používal efektívne a správne metódy pre meranie objemu kvapalín. Pri výbere metód sa na začiatku nevedel rozhodnúť pre výber správnych odmerných nádob, ale nakoniec sa rozhodol správne. V priebehu realizácie experimentu získaval väčšiu istotou. Počiatkové odhady boli v správnych jednotkách, ale niektoré neboli správne - **prešiel**;*
- *pri používaní metód a jednotiek merania postupoval metódou pokusu a chýb. Uvedomoval si chyby a usiloval sa ich napraviť. V priebehu experimentu si uvedomoval, ktoré metódy môže použiť, ale potreboval podporu a radu. Snažil sa používať správne jednotky, ale nie vždy sa mu to podarilo. S pomocou učiteľa a spolužiakov pracoval však systematicky a experiment zvládol - **prešiel**;*
- *usiloval sa pochopiť metódy merania objemu vody a správne ich používať. Pri meraní v priebehu experimentu náhodne menil metódy. Merania boli nepresné a neúplné. Neovládal dostatočne jednotky a potreboval pri práci sústavnú pomoc - **prešiel**;*
- *nesnažil sa pochopiť úlohu. Nebol schopný na nej pracovať ani s pomocou učiteľa - **neprešiel**.*

## Slovenský jazyk a literatúra

### Jednotlivec má:

- určiť hlavnú tému alebo myšlienku textu a funkčný štýl textu. (VV)  
(vedecká správa)

### *Jednotlivec: (KH)*

- *preukázal majstrovské schopnosti a stratégie. Prezentoval svoje myšlienky v komplexných a zložitých textoch. Nadviazal prezentovaný text vlastnými úvahami. Bol schopný sledovať väzby medzi myšlienkami aj vtedy, keď boli explicitne vyjadrené. Robil vhodné zovšeobecnenia aj v situáciách, keď text nebol dobre spracovaný a zrozumiteľný. Bol schopný získavať a syntetizovať informácie z prečítaného a vypočutého textu - **A**;*
- *mal pokročilé schopnosti, zručnosti a stratégie. Bol schopný pochopiť zložité literárne a informačné články vrátane textov. Bol schopný analyzovať*

*a integrovať texty s menej známym obsahom, posudzovať text ako celok a podať k nemu vysvetlenie. Bol schopný vyhľadávať a sumarizovať zložitejšie informácie, pochopiť ich a vysvetliť - **B**;*

- *mal priemerné schopnosti, zručnosti a stratégie. Vedel vyhľadávať a usporiadať informácie v relatívne v dlhších štátiach. Rozpoznal parafrázy prečítaného textu. Robil závery. Zovšeobecnil hlavné myšlienky a zámery autora v literárnych a iných textoch - **C**;*
- *mal osvojené základné schopnosti, zručností a stratégie. Bol schopný vyhľadávať a rozpoznávať údaje, prepojiť myšlienky z krátkych, nekomplikovaných textov a vyvodzovať závery - **D**;*
- *mal osvojené elementárne schopnosti, zručnosti a stratégie. Pracoval podľa jednoduchých písomných pokynov. Popísal jednoduchými vetami obrázok, situáciu, jav, text. Nebol schopný pracovať samostatne - **E**.*

## 2.3 METÓDY A NÁSTROJE HODNOTENIA

**S** tvorbou kvalifikačného štandardu pripravujeme súbežne hodnotiaci štandard. Výber metódy a nástrojov hodnotenia bude závisieť na tom, ako bude každá z nich vhodná na overenie konkrétnych vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré sú stanovené v kvalifikačnom štandarde. Či sú alebo nie sú vybrané metódy a nástroje hodnotenia vhodné pre výkon stanovený v kvalifikačnom štandarde, závisí od toho:

- ako by mal byť **požadovaný výkon** preukázaný;
- aké sú **podmienky**, v ktorých má daná činnosť prebiehať alebo daný výkon vykonať;
- aké sú **výkony v kvalifikačnom štandarde**, podľa ktorých by sa mala daná činnosť vykonať alebo vyrobiť produkt.

Pri výbere metód a nástrojov hodnotenia je tiež potrebné zvážiť, či:

- **požadovaný výkon** je stanovený **pre kognitívnu, psychomotorickú alebo afektívnu oblasť** (VZK);
- **kritérium hodnotenia** vyhovuje **pre ústne, písomné alebo praktické skúšky**;
- **hodnotenie** bude zamerané **na proces alebo produkt**.



### **Zapamätajte si.**

**Ako prvé stanovujeme kritériá hodnotenia a potom metódy a nástroje hodnotenia.** Navrhované metódy a nástroje hodnotenia musia byť realizovateľné. Okrem preukázania výkonu jednotlivca by metódy a nástroje hodnotenia mali umožniť hodnotenie bez nadmerných časových nárokov, extrémnych podmienok a finančných nákladov.

**Pre účely NSK bude hodnotenie založené na porovnávaní výkonu jednotlivca so stanovenou normou – kritériami hodnotenia (CR). Po ukončení hodnotenia, ak jednotlivec preukázal splnenie všetkých kritérií hodnotenia, získava úplnú alebo čiastočnú kvalifikáciu.**

Prehľad metód a nástrojov hodnotenia použiteľných pre vedomosti, zručnosti a kompetencie sú uvedené v **Prílohe č. 3** (podporné informácie).

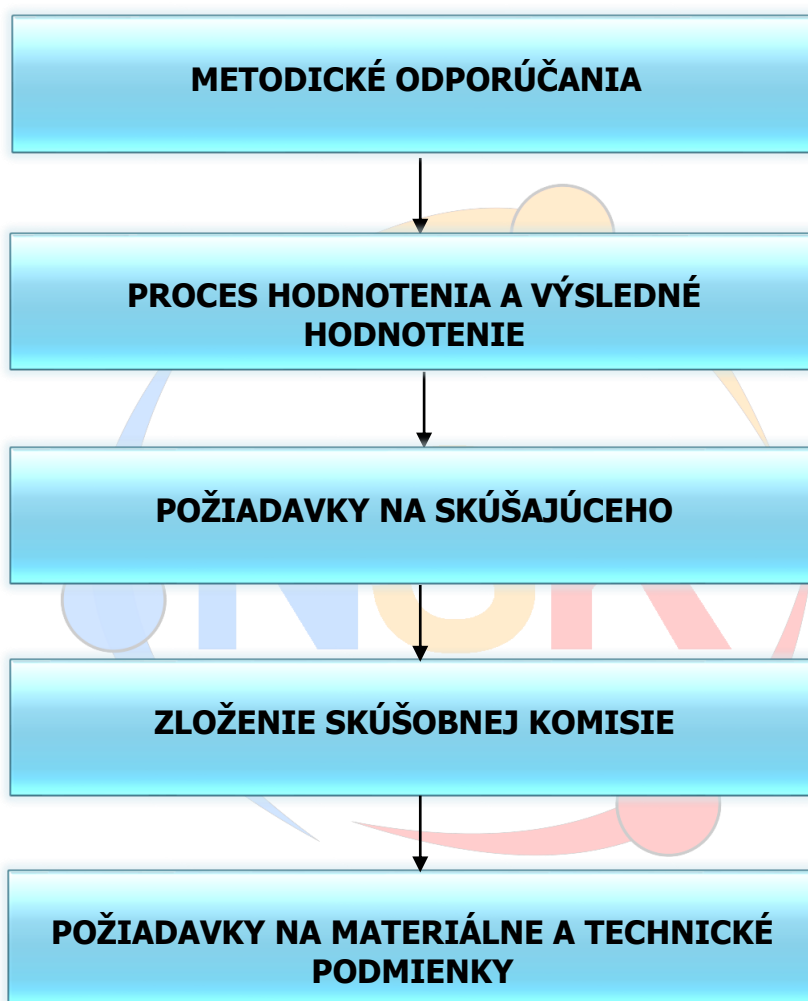
Sumárne sa na účely HŠ budú aplikovať tieto metódy a nástroje hodnotenia:

<b>Metódy hodnotenia odporúčané</b>	<b>Nástroje hodnotenia odporúčané</b>
<b>Ústne</b>	<b>Ústne skúšky</b> – ústna odpoveď, rozhovor, obhajoba (ročníková práca, diplomovka, prípadová štúdia, výskumná úloha, súťažná práca, a pod.), referát, a pod.
<b>Písomné</b>	<b>Písomné skúšky</b> – test (rôzne typy), esej, projekt, písomná úloha, protokol, výskumná úloha a pod.
<b>Praktické</b>	<b>Praktické skúšky</b> – praktické cvičenie, praktické predvedenie, simulovaná úloha, projekt, problémová úloha, výrobok, schéma a pod.

## 2.4 ORGANIZAČNÉ A METODICKÉ POKYNY HODNOTENIA

Organizačné a metodické pokyny (ďalej len „pokyny“) sú neoddeliteľnou súčasťou hodnotiaceho štandardu a dopĺňajú ho o ďalšie potrebné údaje vrátane požiadaviek na akreditované vzdelávacie inštitúcie oprávnené poskytovať vzdelávanie, hodnotiť a potvrdzovať získanú kvalifikáciu – úplnú a čiastočnú.

**Tieto pokyny budú** zahŕňa:



### Formálne vzdelávanie

**Organizačné a metodické pokyny hodnotenia** po ukončení akéhokoľvek akreditovaného vzdelávacieho programu (ZŠ, G, SOŠ, K, VŠ a pod.) sa vypracujú v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi (napr. zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní – školský zákon, zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, vyhlášky, metodické pokyny, usmernenia o overovaní odbornej spôsobilosti, iné usmernenia, a pod.). Hodnotenie je popísané vo vzdelávacích a študijných programoch. Dokladom potvrdzujúcim úspešné vykonanie skúšky a tým aj uznanie

úplnej kvalifikácií (počiatočnej) je vysvedčenie, záverečné vysvedčenie, výučný list, maturitné vysvedčenie, diplom, vysvedčenie o štátnej skúške a pod.

### **Neformálne a informálne vzdelávanie**

**Organizačné a metodické pokyny hodnotenia** po ukončení akéhokoľvek akreditovaného vzdelávacieho programu sa vypracujú v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi (napr. zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní, zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji zdravia, zákon č. 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií, rôzne vyhlášky a usmernenia o overovaní odbornej spôsobilosti, metodické pokyny, usmernenia a pod.). Dokladom potvrdzujúcim úspešné vykonanie skúšky a tým aj uznanie úplnej kvalifikácie (ktorá nie je poskytovaná formálnym systémom) alebo čiastočnej kvalifikácie je osvedčenie.

## **2.4.1 METODICKÉ ODPORÚČANIA**

V tejto časti budú uvedené pokyny pre hodnotiteľov (skúšajúcich), ktoré sa týkajú postupu, priebehu a samotného procesu hodnotenia. Zdôrazní sa, na čo je potrebné v priebehu hodnotenia/skúšky sa zamerať, ktoré obsahové prvky sú nevyhnutné, aké činnosti budú v rámci skúšky prebiehať, ktoré aspekty sa budú sledovať pri hodnotení výkonu jednotlivca, pri akých materiálnych a technických podmienkach a pod. Nesmieme zabúdať na hodnotiaci záznam. V ňom môžu byť uvedené typy úloh, prípadne súbory úloh s návodom, ako pri jeho riešení postupovať, ako sa bude hodnotiť, na aké skutočnosti sa pri hodnotení treba zamerať, či je dôležitý proces/činnosť alebo produkt/výrobok a pod. Pokiaľ bude nevyhnutné niektoré kritérium sledovať po celý čas hodnotenia (napr. bezpečnosť pri práci, hygienu práce a pod.), je dôležité ich uviesť do pokynov.

### **Postupujte nasledovne:**

*(tento text je povinný pre neformálne programy)*

#### **Pokyny na realizáciu skúšky**

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**

*(tento text je povinný pre formálne programy)*

#### **Pokyny na realizáciu skúšky**

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**

Ďalej sa odporúča:

- uviesť, na čo sa pri hodnotení musíme zamerať;
- uviesť všeobecne záväzné právne predpisy, z ktorých sa pri hodnotení vychádza;

- uviesť, aké výkony sa budú overovať;
- uviesť témy skúšania;
- uviesť čas skúšania;
- uviesť, ak sa vyžaduje zdravotná spôsobilosť (žiadať predložiť zdravotný preukaz) alebo iný doklad;
- v prípade, ak ide o čiastočnú kvalifikáciu, uchádzač je povinný predložiť osvedčenie/osvedčenia už o získaných čiastočných kvalifikáciách, prípadne doklad o absolvovaní určitého odboru vzdelávania (napr. „Podmienkou vykonania skúšky je predloženie osvedčenia o čiastočnej kvalifikácii výroba jemného pečiva“);
- uviesť podmienky, podľa ktorých bude uchádzač úspešný na skúške (napr. „Podmienkou úspešného vykonania skúšky je splniť všetky kritériá hodnotenia“);
- uviesť podmienky, podľa ktorých môže uchádzač skúšku opakovať, ak nepreukázal hodnoverne svoje výkony a nesplnil kritériá hodnotenia;
- uviesť, že konkrétne nástroje hodnotenia (napr. testy, projekty a pod.) sú súčasťou hodnotiaceho záznamu;
- iné.

Všetky písomné podklady a písomná príprava uchádzača budú vzdelávacou inštitúciou archivovaná v súlade s platnou legislatívou.

## 2.4.2 PROCES HODNOTENIA A VÝSLEDNÉ HODNOTENIE

V tejto časti budeme popisovať, za akých podmienok je skúšaný jednotlivec hodnotený.

**Postupujte nasledovne:**

*(tento text je povinný pre neformálne programy)*

**Proces hodnotenia a výsledné hodnotenie**

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**

*(tento text je povinný pre formálne programy)*

**Proces hodnotenia a výsledné hodnotenie**

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**

## 2.4.3 POŽIADAVKY NA SKÚŠAJÚCEHO

Uchádzača bude skúšať skúšobná komisia. Členmi komisie môžu to byť pedagógovia a zamestnávateľa. Požiadavky na odbornú, prípadne pedagogickú spôsobilosť skúšajúcich, musia byť presne špecifikované a musia garantovať, že skúšajúci ovládajú problematiku odboru vzdelávania a sú schopní v plnom rozsahu objektívne hodnotiť.

Preto je potrebné určiť, akú kvalifikáciu má mať skúšajúci, aby bol oprávnený skúšať podľa hodnotiaceho štandardu. Okrem odborných požiadaviek sa musia určiť aj požiadavky všeobecnej povahy, ak je to nevyhnutné, aj požiadavky na pedagogickú spôsobilosť alebo inú spôsobilosť, ktorá sa môže potvrdiť osvedčením alebo iným certifikátom. Pred začiatkom procesu hodnotenia je nutné explicitne uviesť, aké požiadavky musí skúšajúci splniť a ako ich má preukázať. Čo sa týka požiadaviek na získaný stupeň vzdelania, mali by sa akceptovať najrôznejšie varianty – kombinácia všetkých stupňov vzdelania vrátane možnosti nahradiť vzdelanie dostatočne preukázanou praxou. Tiež sa musia splniť zákonné podmienky – minimálne 5 rokov odbornej praxe.

Požiadavkou na odbornú spôsobilosť skúšajúceho nemôže byť členstvo v stavovskej alebo profesijnej organizácii, asociácii, združení, komore, cechu a pod. alebo ich vyjadrenie.

### Postupujte nasledovne:

*(tento text je povinný pre neformálne programy – pri tvorbe HŠ sa vyberie jeden alebo viac možností)*

#### **Požiadavky na odbornú spôsobilosť skúšajúceho**

Skúšajúci musí splniť aspoň jednu požiadavku:

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**

#### **Ďalšie požiadavky na odbornú spôsobilosť skúšajúceho**

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**

*(tento text je povinný pre formálne programy – pri tvorbe HŠ sa vyberie jeden alebo viac možností)*

#### **Požiadavky na odbornú spôsobilosť skúšajúceho**

Skúšajúci musí splniť aspoň jednu požiadavku:

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**

#### **Ďalšie požiadavky na odbornú spôsobilosť skúšajúceho**

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**



## 2.4.4 ZLOŽENIE SKÚŠOBNEJ KOMISIE

Zloženie skúšobnej komisie môže byť rôzne pre formálne a neformálne vzdelávanie. O počte skúšajúcich, o povinnostiach, právach a zodpovednosti členov skúšobnej komisie sa môžeme dozvedieť prostredníctvom ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisoch.

**Postupujte nasledovne:**

*(tento text je povinný pre neformálne programy)*

### **Zloženie skúšobnej komisie**

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**

*(tento text je povinný pre formálne programy)*

### **Zloženie skúšobnej komisie**

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**

## 2.4.5 POŽIADAVKY NA MATERIÁLNE A TECHNICKÉ PODMIENKY

**Súčasťou hodnotiaceho štandardu musia byť aj jasne deklarované podmienky**, za ktorých sa môže stanovený výkon preukázať a hodnotenie zrealizovať. Sú to:

- **materiálne podmienky**, ktoré uvádzajú zoznam legálnych a oprávnených materiálnych pomôcok používaných jednotlivcom pri hodnotení (prístroje, stroje, zariadenia, počítače, aplikačné softwary, skenery, tlačiarne, materiály, suroviny, atď.). Odporúčané materiálne podmienky sú uvádzané aj v prílohe vyhlášky;
- **priestorové podmienky**, ktoré lokalizujú priestor na výkon a hodnotenie. Napr. odborná učebňa, dielne, laboratóriá, teoretické učebne, pracovisko praxe, atď.;
- **pomôcky**, ktoré môže jednotlivec legálne používať pri riešení tém (úloh, praktickej úlohy, a pod.) a bez ktorých by nemohli byť vykonané. Sú to rôzne kalkulačky, odborné publikácie, časopisy, dátové súbory, právne normy, nosiče, protokoly, prehľad cvičení, mediálne pomôcky, projekty, ročníkové práce, atď.

V tejto časti určujeme, čo bude jednotlivec pri príprave na skúšku (a teda aj na hodnotenie jeho výkonu) a pri svojej odpovedi (prezentácii, práce) potrebovať. Umožníme jednotlivcovi pracovať s takým materiálom a za takých podmienok, ktoré ho podporia pri preukázaní jeho výkonu a poskytnú mu potrebné údaje alebo vizuálnu predstavu. Pri zadávaní týchto učebných zdrojov musíme starostlivo

zvažovať, ktoré pomôcky sú inšpiratívne a podporné. Tie učebné zdroje, ako sú protokoly z cvičení, meraní, laboratórnych prác, atď., cvičenia, publikácie, projekty, ročníkové alebo seminárne práce a pod., v ktorých je veľká časť témy už spracovaná a je dokonca návodom na jej vypracovanie, by sme nemali poskytovať. Primeranosť a vhodnosť odporúčaných učebných zdrojov zväži potom skúšobná komisia.

**Postupujte nasledovne:**

*(tento text nie je povinný pre neformálne programy)*

**Požiadavky ma materiálne a technické podmienky**

Pre riadny priebeh skúšky musí byť v hodnotiacom štandarde uvedený:

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**

*(tento text nie je povinný pre formálne programy)*

**Požiadavky ma materiálne a technické podmienky**

Pre riadny priebeh skúšky musí byť v hodnotiacom štandarde uvedený:

Text je uvedený v **Prílohe č. 4**



### 3 POSTUP PRI TVORBE HODNOTIACEHO ŠTANDARDU

Tvorba hodnotiaceho štandardu pre úplné a čiastočné kvalifikácie nadväzuje na vytvorené a schválené kvalifikačné štandardy. KŠ stanovuje výkony, ktoré má jednotlivec preukázať po ukončení vzdelávania. HŠ má tieto výkony zmerať, posúdiť a na tomto základe rozhodnúť, či jednotlivec splnil alebo nespĺnil požiadavky a ciele, ktoré mu boli uložené. Nasledujúca tabuľka uvádza postupnosť tvorby HŠ.

Kroky	Postup	Východisko
1.	<p><b>Vytvorený KŠ:</b> Štruktúra bude jednotná pre všetky KŠ (pre úplnú a čiastočnú kvalifikáciu) a bude poskytnutá v elektronickej forme.</p>	<p>Stanovené výkony pre:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <b>vedomosti</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• všeobecné</li> <li>• odborné</li> </ul> </li> <li>– <b>zručností</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kognitívne</li> <li>• praktické</li> </ul> </li> <li>– <b>kompetencie</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zodpovednosť</li> <li>• samostatnosť</li> <li>• sociálne</li> </ul> </li> </ul>
2.	<p><b>Tabuľka pre HŠ:</b> Štruktúra bude jednotná pre všetky HŠ (pre úplnú a čiastočnú kvalifikáciu) a bude poskytnutá v elektronickej forme.</p>	<p>Je uvedená v <b>Prílohe č. 4</b></p>
3.	<p><b>Úvodné údaje:</b> Vpisuje sa typ kvalifikácie – úplná alebo čiastočná, názov kvalifikácie, jej kód, príp. kód a názov odboru vzdelávania (najmä pri úplnej kvalifikácii), kvalifikačná úroveň (podľa NKR – od 1 po 8).</p>	<p>KŠ, NSP, NKR, NKV, ISCED 11, SK ISCO – 08</p>

4.	<p><b>Kritériá, metódy a nástroje hodnotenia:</b> Musí sa zhodnotiť každý jednotlivý výkon (VV), ktorý je uvedený v KŠ.</p> <p>VZK sa uvádzajú sa jednotlivo:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <u>pre všeobecné vedomosti</u>: vpíše sa prvý výkon VV<sub>1</sub> a hodnotí sa kritériami podľa metód a nástrojov hodnotenia, nasleduje VV<sub>2</sub>, VV<sub>3</sub>, a pod.,</li> <li>– <u>pre odborné vedomosti</u>: vpíše sa prvý výkon VV<sub>1</sub> a hodnotí sa kritériami podľa metód a nástrojov hodnotenia, nasleduje VV<sub>2</sub>, VV<sub>3</sub>, a pod.,</li> <li>– <u>pre kognitívne zručnosti</u>: vpíše sa prvý výkon VV<sub>1</sub> a hodnotí sa kritériami podľa metód a nástrojov hodnotenia, nasleduje VV<sub>2</sub>, VV<sub>3</sub>, a pod.,</li> <li>– <u>pre praktické zručnosti</u>: vpíše sa prvý výkon VV<sub>1</sub> a hodnotí sa kritériami podľa metód a nástrojov hodnotenia, nasleduje VV<sub>2</sub>, VV<sub>3</sub>, a pod.,</li> <li>– <u>pre kompetencie - zodpovednosť</u>: vpíše sa prvý výkon VV<sub>1</sub> a hodnotí sa kritériami podľa metód a nástrojov hodnotenia, nasleduje VV<sub>2</sub>, VV<sub>3</sub>, a pod.,</li> <li>– <u>pre kompetencie - samostatnosť</u>: vpíše sa prvý výkon VV<sub>1</sub> a hodnotí sa kritériami podľa metód a nástrojov hodnotenia, nasleduje VV<sub>2</sub>, VV<sub>3</sub>, a pod.,</li> <li>– <u>pre sociálne kompetencie</u>: vpíše sa prvý výkon VV<sub>1</sub> a hodnotí sa kritériami podľa metód a nástrojov hodnotenia, nasleduje VV<sub>2</sub>, VV<sub>3</sub>, a pod.</li> </ul> <p>Jednotlivé VV sa môžu skopírovať z KŠ.</p> <p>Odporúčame, aby sa stanovené KH opätovne posúdili a skontrolovali vzhľadom k metódam a nástrojom hodnotenia. Nie vždy použitá metóda alebo nástroj sú kompatibilné s KH.</p> <p>Do posledného riadku za skupinou napr. odborné vedomosti uveďte v súlade s nástrojmi hodnotenia aj stupnicu hodnotenia, úspešnosť hodnotenia a pod., ktoré kritériá sa musia splniť na 100% úspešnosť. Ak ste rozhodli, že sa musia splniť všetky KH, vpíšte „<i>všetky KH</i>“.</p> <p>Dodržujte usmernenia pri tvorbe KH.</p>	<p>Metódy a nástroje hodnotenia – vid' tabuľku v kapitole 2.3 tejto Metodiky</p> <p>Výsledky analýzy ŠVP, ŠKVP, NSP, akreditované kurzy ďalšieho vzdelávania a pod.</p>
----	--	---

## Organizačné a metodické pokyny:

Postupujeme v poradí, ako to bude uvedené.

Uvádzajte jednotlivo:

- metodické odporúčania: uveďte, na čo sa prioritne musíme zamerať pri hodnotení KŠ, podľa ktorých všeobecne záväzných právnych predpisov sa hodnotenie vykonáva, v prípade mimoriadnych zdravotných požiadaviek uveďte povinné doklady, ktoré musia byť predložené, ak ide o čiastočnú kvalifikáciu, uchádzač musí povinné predložiť certifikát uznanej predchádzajúcej čiastočnej kvalifikácie a iné skutočnosti, ktoré pokladáte za dôležité (napr. výška úhrady za skúšku).

**Povinne uvádzajte text, ktorý je v templáte.** Kopírujte ho.

- pokyny na realizáciu skúšky: uvádzame čas na prípravu skúšky, dobu trvania skúšky a pod.

**Povinne uvádzajte text, ktorý je v templáte.** Kopírujte ho.

5.

- proces hodnotenia a výsledné hodnotenie: uvádzajte, za akých podmienok bude prebiehať hodnotenie, aký je to typ hodnotenie, aké sú požiadavky NR a CR – uviesť stupnicu (stupnice hodnotenia pre nástroje hodnotenia, % úspešnosti vykonania skúšky, v prípade, ak sa jedná o písomnú skúšku testom, je potrebné uviesť o aký test pôjde, kritériálne hodnotenie testu (test musí byť súčasťou hodnotiaceho štandardu), podobne postupujeme pri ústnom skúšaní (príprava potenciálnych otázok), projektov, esejí, seminárnych prác, oponentských posudkov, praktických úloh a pod. Všetky metódy musia byť popísané, všetky nástroje hodnotenia musia byť vyhotovené. Pri niektorých nástrojoch hodnotenia odporúčame ich priložiť vo forme prílohy. Dôležité je výsledné hodnotenie. Jeho súčasťou musí byť aj typ certifikátu, prípadne stupeň vzdelania.

**Povinne uvádzajte text, ktorý je v templáte.** Kopírujte ho.

- zloženie skúšobnej komisie: je dané všeobecne záväznými právnymi predpismi. Niektoré podmienky môže určiť aj vzdelávacia inštitúcia.

Všeobecne  
záväzné právne  
predpisy pre rezort  
školsťva, BOZP,  
PO, ŠVP, ŠkVP,  
NSP

	<p><b>Povinne uvádzajte text, ktorý je v templáte.</b> Kopírujte ho.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <u>požiadavky na odbornú spôsobilosť skúšajúceho</u>: je nevyhnutné určiť požiadavky a povinnosti (ale aj práva) členov skúšobnej komisie. Veľmi dôležitý aspekt je jeho zainteresovanosť v procese vzdelávania, skúseností získané praxou, záujmy, domáce a zahraničné skúsenosti, publikačná činnosť, aktivity, získanie rôznych ocenení, diplomov, certifikátov zo špecializovaných odborných oblastí a pod.</li> </ul> <p><b>Povinne uvádzajte text, ktorý je v templáte.</b> Kopírujte ho.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <u>požiadavky na materiálne a technické podmienky</u>: do templátu vpisujte materiálne podmienky, priestorové podmienky a pomôcky.</li> </ul> <p><b>Povinne dodržujte štruktúru, ktorá je v templáte.</b></p>	
6.	<p><b>Oprávnená inštitúcia:</b> Uvedie sa inštitúcia, pre ktorú hodnotiaci štandard je stanovený (ktorá má v sieti akreditovaný vzdelávací program pre danú čiastočnú kvalifikáciu). Vychádzajte zo ZOZNAMU v KŠ.</p> <p><b>Vzdelávacia inštitúcia (akreditovaná):</b> Uvedie sa škola (ZŠ, G, SOŠ, K, VŠ a pod., pre ktorú hodnotiaci štandard je stanovený (ktorá má v sieti akreditovaný vzdelávací program pre danú úplnú kvalifikáciu). Vychádzajte zo ZOZNAMU v KŠ.</p>	KŠ, ŠkVP, NSP, sieť škôl
8.	<p><b>Povolanie:</b> Podľa NSP – názov, podľa SK ISCO-08 kód, podľa ISCED-11 – kód</p>	KŠ, NSP, ISCED-11, SK ISCO-08, NKV, ŠKOV

## Príloha č. 1 Praktické príklady na hodnotenie výkonov

### Hodnotiaca stupnica

Kritéria	Úspešnosť (%)	Hodnotenie
<b>Jednotlivec:</b>		
– vykonal úlohu bezchybne, samostatne, zodpovedne a odborne v širokom rozsahu pracovných podmienok;	80 – 100	
– vykonal úlohu v širokom rozsahu pracovných podmienok, preukázal dobré odborné a praktické vedomosti, zručnosti a kompetencie, iniciatívu a prispôsobivosť riešenia problémovej situácie;	65 – 79	
– vykonal úlohu preukázaním dostatočných vedomostí, zručností a kompetencií a schopností na predvedenie iniciatívy a prispôsobivosti riešenia problémovej situácie;	50 – 64	
– vykonal úlohu/určitú časť úlohy uspokojivo, ale nie podľa požadovaných kvalifikačných štandardov;	35 – 49	
– nepreukázal dostatočné vedomosti, zručnosti a kompetencie a schopnosti, podľa ktorých mohol vykonať zadanú úlohu.	Menej ako 35	
<b>Jednotlivec:</b>		
– preukázal mimoriadne dobrú schopnosť počúvať, interpretovať, hodnotiť a komunikovať vo vzťahu k danej téme. Udržoval konverzáciu na výbornej úrovni;	80 – 100	
– preukázal dobrú schopnosť počúvať, interpretovať, hodnotiť a komunikovať vo vzťahu k danej téme. Udržoval konverzáciu na dobrej úrovni;	65 – 79	
– preukázal slušnú schopnosť počúvať, interpretovať, hodnotiť a komunikovať vo vzťahu k danej téme. Udržoval primeranú konverzáciu na postačujúcej úrovni;	50 – 64	
– preukázal určitú schopnosť počúvať, interpretovať, hodnotiť a komunikovať vo vzťahu k danej téme. Udržoval konverzáciu, ale nie podľa predpísaných štandardov;	35 – 49	
– preukázal veľmi malú schopnosť počúvať, interpretovať, hodnotiť a komunikovať vo vzťahu k danej téme. Udržoval iba slabú konverzáciu na nepostačujúcej úrovni.	Menej ako 35	

Tento typ hodnotiacej stupnice je najpoužívanejší. Skôr, ako ju vytvoríme, musíme si uvedomiť, čo chceme hodnotiť – vedomosti, zručnosti alebo kompetencie (prípadne všetko). Pri tvorbe musíme zohľadniť:

- o aký druh hodnotenia ide;
- usmernenia tvorby kritérií hodnotenia (či sú orientované na VV alebo proces/činnosť);
- vzťah medzi VV a kritériami (nadväznosť);
- počet kritérií musí pokrývať rozsah VV (nesmie byť menší).

## Hodnotenie praktickej úlohy

**Učebný odbor: Obrábač kovov**

**Názov úlohy: VYROBIŤ ZÁSTRČKU NA GRILE**

**Hodnotenie: známkou, slovné, písmená (kredity)**

**Hodnotiaca stupnica**

Kritéria	Body	
	maximum	dosiahnuté
Správne vybrané nástroje, vybavenie a vhodný ochranný odev.	10	
Správne pripojené vedenie.	10	
Správne nastavené napätie.	10	
Jednotlivé súčasti sú zvarené, skontrolované a zarovnané.	10	
Montáž je vykonaná v správnom poradí.	10	
Vyrobený dobrý profil v tvare vajička.	20	
Bezpečnostné funkcie boli dodržané, pracovná plocha uprataná a nástroje odložené na svoje miesto.	10	
Úloha bola vykonaná v určenom čase.	20	
<b>Celkový dosiahnutý počet bodov</b>	<b>100</b>	
<b>Výsledné hodnotenie</b>		

**Zoznam požadovaných nástrojov, materiálov a vybavenie:** 1 uhlomer, 1 oceľové pravítko, 1 manometer, 1 oblúčková zváračka s príslušenstvom, 1 francúzsky kľúč, 1 rukavice, 1 ochranný štít, 1 zváracia tyč, 1 prípravok na zváranie, a pod.

**Hodnotiaca stupnica**

Kritéria	Úspešnosť v % (body)	Hodnotenie
<b>Jednotlivec:</b>		
– vykonal úlohu bezchybne, samostatne, zodpovedne a odborne v širokom rozsahu pracovných podmienok;	84 – 100	
– vykonal úlohu uspokojivo bez pomoci a dozoru;	67 – 83	
– vykonal úlohu s občasnou pomocou a s dozorom;	50 – 66	
– vykonal úlohu/určitú časť úlohy uspokojivo, ale potreboval veľkú pomoc;	33 – 49	
– nevykonal uspokojivo úlohu podľa zadaných kritérií.	Menej ako 32	



## Príloha č. 2 Vybrané príklady kritérií hodnotenia z kvalifikačných štandardov

### Kvalifikačný štandard s prevahou duševnej alebo administratívnej práce

#### Orientácia v dokumentoch a podkladoch

Jednotlivec:

- popísal tvar súčastí z technického výkresu;
- určil z technického výkresu počet súčastí základného typu (druhu);
- určil z technického výkresu rozmery (a iné hodnoty) zadanej časti;
- vymenoval komponenty technickej schémy;
- vysvetlil význam číselného označenia súčastí a materiálov z dokumentácie;
- našiel zadanú súčasť v technickej dokumentácii;
- presne určil z technologického postupu poradie jednotlivých operácií;
- jasne určil z technologického postupu druhy (typy) zariadení a nástrojov;
- spoľahlivo našiel zadaný materiál (polotovar, zložku, požiadavku) v normách;
- našiel v normách predpísané parametre (teplotu, tlak) pre zadanú technológiu;
- našiel zadanú informáciu v predpise;
- našiel zadanú informáciu v protokole;
- našiel cenu (výšku dane, termín zdaniteľného plnenia) zadanej položky;
- našiel kolónku pre zadanú položku v štandardizovanom formulári.

#### Voľba postupu práce

Jednotlivec:

- zvolil vhodný typ zariadenia (napr. pre potreby výkonu, otáčok a pod.) pre zadaný proces;
- zvolil vhodný materiál a polotovar pre zhotovenie zadaného produktu;
- zvolil rozmery pre zadaný výrobok;
- zvolil potrebné množstvo surovín pre výrobu zadaného množstva zadaného produktu;
- zvolil vhodný pomer jednotlivých surovín pre výrobu zadaného produktu;
- zvolil postupné dávky surovín pre zadaný technologický proces;
- zvolil vhodný nástroj potrebný pre zadaný druh opracovania;
- zvolil vhodné parametre (teplota, čas, otáčky a pod.) pre zadaný pracovný postup;
- zvolil vhodný sled jednotlivých operácií na zhotovenie zadaného produktu.

#### Posudzovanie, kontrola

Jednotlivec:

- posúdil, či zadaný produkt plní správne stanovenú funkciu;

- posúdil, či zadaná surovina splňuje požiadavky nezávadnosti (napr. termín spotreby a iné);
- zdôvodnil, či zadaný produkt plní správne danú funkciu;
- zhodnotil, či zadaný produkt má požadované vlastnosti;
- overil, či sa na základe vlastnosti (kvality) produktu majú zmeniť nastavené parametre stroja;
- zaradil zadaný materiál (výrobok, tovar) do adekvátnej akostnej triedy (použil iné triedenie);
- skontroloval, či dané pracovisko je správne pripravené pre zadaný proces;
- preveril, či dané pracovisko spĺňa hygienické normy;
- skontroloval, či daný výrobok spĺňa bezpečnostné požiadavky;
- overil správnosť uskladnenia daného tovaru;
- posúdil chuť zadaného pokrmu a uviedol jeho nedostatky;
- zdôvodnil, či zadaný spôsob aranžovania vhodne propaguje daný tovar;
- zhodnotil vzhľad určeného výrobku (pokrmu odevu) a uviedol jeho nedostatky;
- skontroloval, či zadaný doklad má všetky potrebné náležitosti;
- posúdil, či určená surovina (materiál, pôda) vyhovuje pre zadané použitie.

### **Meranie, skúšanie, testovanie**

Jednotlivec:

- zvolil vhodný merací prostriedok (prístroj, aparátúra) pre zadané meranie (skúšanie, testovanie);
- vykonal potrebné nastavenie (kalibrácia) meracieho prístroja pre zadané meranie (skúšanie, testovanie);
- previedol funkčné zapojenie meracej techniky (vrátane napr. prepojenia s PC);
- umiestnil meracie čidlo (sondu, senzor) na vhodné miesto;
- odčítal a zaznamenal z meracej stupnice správne namerané hodnoty;
- interpretoval výsledky merania.

### **Vyplňovanie, evidovanie, zaradovanie, triedenie, vyhľadávanie**

Jednotlivec:

- zaradil do evidencie zadanú položku;
- vyhľadal v evidencii zadanú položku;
- zmenil zadané údaje v dokumentácii;
- vykonal triedenie evidencie podľa zadaného kritéria;
- našiel daný dokument v prevádzkovej dokumentácii;
- vyhľadal pre danú administratívnu úlohu všetky potrebné doklady;
- vypracoval protokol o ...;
- roztriedil listové a balíkové zásielky podľa štruktúry podniku;
- správne zaviedol zložku nového zamestnanca, (tovaru, služby, stroja).

## **Kvalifikačný štandard pre prácu s ľuďmi**

### **Poskytovanie poradenstva a informácií**

Jednotlivec:

- vyhľadal podľa zadaných údajov danú publikáciu v archíve;
- zaradil novú publikáciu na príslušné miesto v štruktúre archívu;
- správne vystavil na nové publikácie evidenčný list;
- zistil z evidencie čitateľov výpožičky určitého čitateľa;
- vyhľadal informačné zdroje, ktoré by mohli poskytovať odpoveď na konkrétne položenú otázku;
- prezentoval prednosti daného výrobku.

### **Vybavovanie, zaraďovanie, dojednanie**

Jednotlivec:

- objednal zadanú opravu určitého stroja/zariadenia/vybavenia;
- zariadil dopravu osoby/tovaru z miesta A do miesta B;
- vyplnil potrebnú dokumentáciu pre zrealizovanie platby banke;
- rozoslal informácie o výberovom konaní príslušným inštitúciám a osobám,
- vykonal rešerš cien pre určitú službu;
- zistil ponuku daného tovaru;
- vybavil objednávku na ubytovanie a stravovanie.

### **Predaj**

Jednotlivec:

- predviedol funkciu tovaru;
- vysvetlil prednosti tovaru;
- zodpovedal na otázky týkajúce sa funkcie, prevádzky a prípadných problémov pri používaní tovaru;
- určil spôsob predvádzania a vysvetľovania v závislosti na type zákazníka (muž, žena, mladý, starý a pod.);
- zabalil tovar.

### **Príjem peňazí, vyplácanie**

Jednotlivec:

- zvolil spôsob platby v pokladni;
- prijal a prepočítal hotovosť;
- overil platnosť meny;
- uložil hotovosť do pokladne;
- vykonal identifikáciu platobnej karty;
- predložil doklad o bezhotovostnej platbe na autorizáciu zákazníka pri dodržaní bezpečnostných pravidiel platby kartou;
- evidoval doklady o bezhotovostných platbách;

- uviedol pokladňu do prevádzky;
- účtoval cenu tovaru pomocou čítacieho zariadenia pokladne;
- skontroloval cenu tovaru;
- stornoval cenu tovaru v pokladni;
- vystavil príslušný doklad o platbe;
- riešil vzniknuté nedostatky pri bezhotovostných platbách;
- riešil vzniknuté nedostatky pri hotovostných platbách.

### **Opatrovanie, ošetrovanie**

Jednotlivec:

- zistil zo zdravotnej dokumentácie zdravotný stav konkrétneho pacienta;
- pripravil podľa zdravotnej dokumentácie pre konkrétneho pacienta jeho dennú dávku liekov;
- pripravil lôžko podľa nárokov, ktoré si vyžadoval pacientov zdravotný stav;
- manipuloval s pacientom v súlade s jeho zdravotným stavom;
- vykonal rannú hygienu nepohyblivého pacienta;
- pripravil odobrané vzorky na odoslanie do laboratória;
- správne zapísal výsledky laboratórných testov do zdravotnej dokumentácie pacienta.

### **Kvalifikačný štandard pre prevažne ručné manuálne činnosti**

#### **Opravy**

Jednotlivec:

- demontoval príslušné zariadenie (konkretizoval, ktoré druhy súčastí je potrebné demontovať osobitne);
- rozhodol o potrebnom druhu náhradného dielca, ktorý sa musí vymeniť;
- vykonal výmenu potrebného dielu alebo súčastky;
- vykonal mazanie, čistenie a pod. na správnych miestach podľa technickej dokumentácie;
- vykonal prípadné úpravy vymenených dielov podľa konkrétnej spotreby stroja,
- zostavil a zmontoval rozobrané zariadenie;
- vyskúšal funkčnosť po oprave.

#### **Pestovanie plodín**

Jednotlivec:

- posúdil bezchybnosť daného osiva za účelom sejby;
- stanovil metódu sejby s ohľadom na plodinu;
- vybral príslušné nástroje (mechanizáciu) pre sejbu určitej plodiny;
- nastavil stroj na siatie určitej plodiny danou metódou;
- vybral vhodnú plodinu na pestovanie v určitej pôde, v daných klimatických a geografických podmienkach;

- zostavil plán hnojenia a postrekovania pre daný porast na určitom poli;
- zvolil mechanizmus na zber danej plodiny s ohľadom na technické možnosti podniku;
- zvolil vhodné skladovacie priestory pre danú plodinu;
- zvolil vhodný spôsob uskladnenia danej plodiny.

### **Chov zvierat**

Jednotlivec:

- stanovil kŕmnu dávku pre určité zvieratá podľa ich úžitkovosti, veku a zdravotného stavu;
- posúdil funkčnosť daného napájacieho zariadenia;
- urobil ošetrovanie práve narodeného zvieratá;
- vyčistil podstielku pre ustajnenie;
- stanovil plán pastvy pre konkrétne stádo zvierat na určitej sústave lúk;
- vykonal základné hygienické ošetrovanie konkrétneho zvieratá adekvátne pre jeho druh, vek a využitie;
- donútil zviera povelom urobiť konkrétne úkony.

### **Kvalifikačný štandard pre obsluhu a nastavenie strojov, zariadení a technických procesov**

#### **Obsluha technických strojov, zariadení a línii**

Jednotlivec:

- vykonal bežné nastavenie stroja podľa technickej dokumentácie;
- nastavil parametre (otáčky, rýchlosť, teploty a pod.) v závislosti na údajoch technologického postupu, návodu, požadovaných vlastnostiach produktu a pod.;
- použil materiál, suroviny, prípravky, nástroje pre chod stroja;
- dodržal správne dávkovanie surovín a správny pomer surovín;
- správne spustil stroj a začal pracovnú operáciu;
- vykonal zadanú pracovnú operáciu v danej časovej norme;
- zhotovil výrobok (medziprodukt, produkt) s požadovanými vlastnosťami;
- popísal proces premeny materiálu na výsledný produkt podľa nastavených parametrov;
- popísal, podľa čoho sa pozná blížiaci sa havária stroja a zariadenia (prehriatie a pod.).

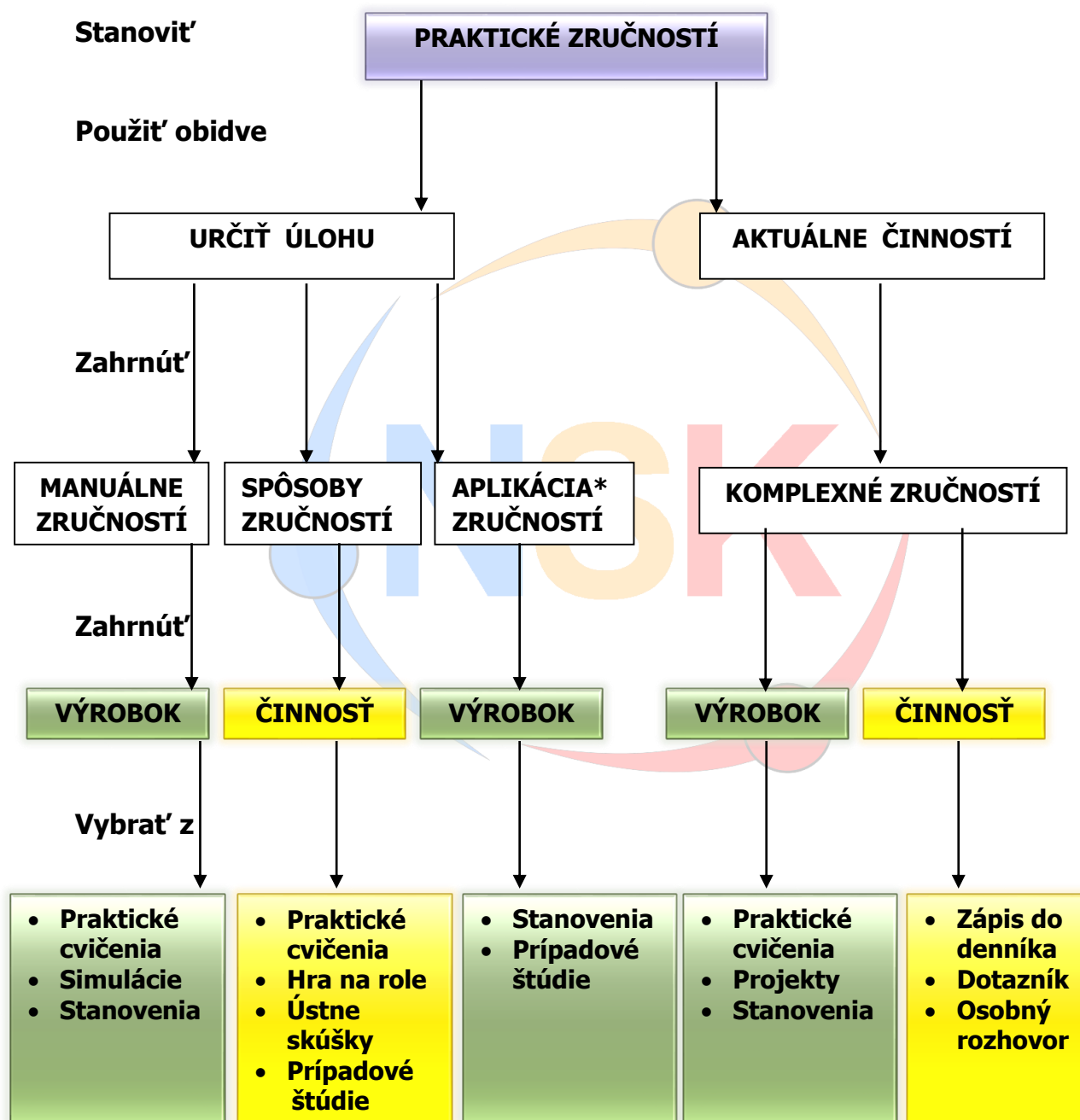
#### **Obsluha pojazdných pracovných strojov**

Jednotlivec:

- skontroloval pripravenosť stroja pre prácu;
- nastavil stroj pre určitý pracovný výkon;
- nastavil stroj pre prácu s daným materiálom;
- uviedol stroj do prepravnej polohy;
- rozpoznal príznaky poruchy pracovného stroja.

# Príloha č. 3 Metódy a nástroje hodnotenia pre kognitívnu a psychomotorickú oblasť

## Hodnotenie praktických vedomostí, zručností a kompetencií



\* predvedenie kognitívnych zručností v praktickom kontexte.

## URČENIE ÚLOHY/AKTUÁLNYCH ČINNOSTÍ

Hodnotenie praktických zručností môže byť efektívne vtedy, keď jednotlivec ukončí špecifickú úlohu, ktorú vykonal výlučne za účelom hodnotenia. Dôkazy o výkone jednotlivca sa zhromažďujú v priebehu štúdia modulu/kurzu/programu. Podstatné pre akýkoľvek systém hodnotenia je popis VV obyčajne z hľadiska **vedomosti, zručnosti a postojov**, ktoré musí jednotlivec nadobudnúť a kvalifikačné štandardy, ku ktorým musí dospieť za špecifických podmienok.

Dobre vytvorené funkčné KŠ sú podstatou pre prípravu účinného systému hodnotenia. Najväčšie problémy pri príprave systémov hodnotenia sú zapríčinené neúplnými a nejasnými KŠ, ktoré nejasne formulujú požadované aktivity pre žiaka, podmienky jeho výkonu, ktoré má dosiahnuť. Čas strávený pri jasne špecifikovaných KŠ je teda cenou za to, aby sme sa vyhli prípadným chybám.

## VÝROBOK

Výrobok môžeme definovať ako výstup určitej činnosti jednotlivca vzhľadom na špecifické požiadavky. Tam, kde je výrobok ľudským výtvorom, dôkaz o výkone jednotlivca je naozaj hmatateľný a môže sa použiť na hodnotenie výkonu jednotlivca po ukončení úlohy.

## ČINNOSŤ/POSTUP

Pre niektoré prípady výkonového hodnotenia, činnosť jednotlivca nie je vo forme výrobku a tiež nie je výsledkom výroby ľudského výtvoru alebo výsledku z nejakej výroby. V procese, ktorý je založený na hodnotení, kladie sa dôraz na zručnosti, pracovné postupy a názorné zobrazenie spracovania procesov v priebehu činnosti v závislosti od nákladov vynaložených na výrobok.

## PRAKTICKÉ CVIČENIA

Sú prostriedkom na preskúšanie spôsobov zručností, ktoré sa týkajú praktického výkonu. Sú základom všade tam, kde jednotlivec musí preukázať praktickú výkonnosť pri plnení uloženej úlohy.

Ak je hodnotenie založené na praktickom výkone, je rozhodujúca tá činnosť, na ktorej je hodnotenie založené a je konzistentná s tým priebehom, ktorý je identifikovaný vo výstupe. Potom sa musí hodnotiť tento výstup hodnotením praktického výkonu nie prostredníctvom písomného testu, v ktorom žiak píše o postupoch bez toho, aby ich reálne vykonal.

## Výhody

- praktický výkon je relevantný a podstatný v systéme odborného vzdelávania;
- skúšanie reálnych životných zručností;
- kompletnosť ľudského výtvoru zabezpečuje spoľahlivý dosiahnutý dôkaz;
- praktické činnosti môžu byť motivačné pre väčšinu jednotlivcov.

## Obmedzenia

- môže to trvať veľmi dlho, pokiaľ sa zrealizuje vo veľkej skupine;
- môže sa veľmi ťažko dostaviť spoľahlivosť.

## **SIMULÁCIE**

Vo svojej podstate sú to štruktúrované praktické cvičenia so špecifickými cieľmi, ktoré si vyžadujú dobrú organizáciu a vykonávanie konkrétnej úlohy, ktorá je založená na konečnom výrobku alebo činnosti a realizuje sa za simulovaných reálnych podmienok. Aby bola simulácia efektívna, musí mať vytvorené optimálne podmienky a atmosféru simulujúcu reálnu situáciu.

### **Výhody**

- umožňuje uplatňovať individuálnu iniciatívu;
- poskytuje možnosť preukázania zručnosti, ktoré sú primerané potrebám svetovej práce;
- hodnotenie sa vykonáva v bezpečnom prostredí;
- študenti sú motivovaní skutočným hodnotením.

### **Obmedzenia**

- často sa vyskytujú problémy a ťažkosti pri simulovaní reálnej situácie;
- môže sa veľmi ťažko dostaviť spoľahlivosť;
- môže to trvať veľmi dlho, pokiaľ sa zrealizuje vo veľkej skupine.

## **ÚLOHA HROU**

Jednotlivci predvádzajú nejakú situáciu, problém, udalosť alebo príhodu formou primeranej ukážky. Názov úlohy môže byť aj úplne nezaujímavý a jednotlivec môže byť stručne informovaný o zámere. Takýto typ hodnotenia má otvorený koniec a je hlavne orientovaný na osobu, ktorá hrá úlohu. Môže sa použiť hodnotenie pre širokú oblasť správania a interpersonálnych zručností, ktoré sa vyžadujú vo svete práce.

### **Výhody**

- umožňuje uplatňovať individuálnu iniciatívu;
- jednotlivci sa hodnotia v skutočnom prostredí, ale bez akéhokoľvek stresu zo skutočnosti.

### **Obmedzenia**

- vyžaduje sa účasť skúseného človeka, ktorý by viedol celú scénu;
- môže sa veľmi ťažko dostaviť spoľahlivosť;
- ťažko sa riadi veľká skupina;
- jednotlivci môžu predstierať pasivitu vo vedomostiach, ktoré sa majú hodnotiť.

## **SLUCHOVÉ/ÚSTNE HODNOTENIE**

Tieto skúšky sa využívajú najmä ako prostriedok vytvárania informácií o schopnostiach študenta vedieť čítať, interpretovať, komunikovať a primerane konverzovať tak v slovenskom jazyku ako aj v cudzích jazykoch. Tento typ hodnotenia sa môže pomýliť s ústnym spôsobom hodnotenia a môže sa využívať ako alternatíva pre písomné otázky, ako aj pre testy krátkych odpovedí a obmedzené otázky v tom prípade, keď sa hodnotia vedomosti na úrovni vybavovania si informácií alebo pochopenia.



## **Výhody**

- zabezpečuje opodstatnené prostriedky hodnotenia zručností, ktoré predstavujú vlastné vyjadrenia.

## **Obmedzenia**

- vyžaduje veľmi opatrný prístup k riadeniu hodnotenia,
- môže to trvať veľmi dlho, pokiaľ sa zrealizuje vo veľkej skupine.

## **PROJEKTY**

Sú to akékoľvek cvičenia a skúmania, pre ktoré je vytvorený istý časový priestor. Projekty môžu byť veľmi prakticky založené. Predstavujú užitočný spôsob zhromažďovania širokej škály zručností a integrujúcich rôznych činností.

### Projekt

Týka sa to projekčnej práce a stanovených úloh, ktoré vykonáva jednotlivec ako súčasť vzdelávacieho programu za účelom merania vývojových postojov, priebehu zručností a vyšších rozumových zručností. Projekt je obzvlášť vhodná na preskúšanie zručností, vedomostí a postojov, ktoré musí žiak preukázať za určitú stanovenú dobu a môže využiť aj vonkajšie priestorové zdroje. Hlavnou výhodou metódy projektu je fakt, že sa môže preskúšať široká škála úloh, ktoré sa môžu porovnávať s písomnými alebo cvičnými testami.

## **Výhody**

- umožňuje preskúšať širokú škálu kognitívnych a praktických kompetencií;
- poskytuje možnosť preukázania zručností, ktoré sú primerané potrebám svetovej práce;
- jednotlivci sú motivovaní príležitosťou preukázať vlastnú osobnú iniciatívu.

## **Obmedzenia**

- často sa vyskytujú problémy pri hodnotení jednotlivých výkonov v skupinových prieskumoch;
- môže sa dostať problém pri hodnotení vysoko interaktívnych zručností ako je originalita, angažovanosť, iniciatíva;
- môže to trvať veľmi dlho, pokiaľ sa projekt skompletizuje a zhodnotí.

## **ZISTENIA**

Zistenia obsahujú riešenie akéhokoľvek problému formou cvičenia, ktoré zadáva skúšajúci spolu s jasným návodom na vypracovanie a rozsahom práce. Hoci sa dajú ťažko precízne definovať, sú viac štruktúrované a časovo limitované ako projekty. Zistenia sa líšia od praktických cvičení v tom, že nemusia striktne zachovávať kritériá popisu pracovných postupov a netýkajú sa výlučne manuálnych zručností. Ak je zistenie založené na skúmaní akéhokoľvek javu alebo procesu, hodnotenie je založené najmä na tom, že jednotlivci správne vykonávajú svoju prácu podľa série stanovených kritérií a návrhov, pokiaľ nedospejú k záverečnému výsledku. Tento typ hodnotenia je vhodný na hodnotenie vzdelávacích výstupov, ktoré sa týkajú aplikovaných zručností, riadenia a vyhodnocovania.

### **Výhody**

- umožňuje preskúšať širokú škálu kognitívnych a praktických kompetencií;
- poskytuje možnosť preukázania vlastne iniciatívy.

### **Obmedzenia**

- môže sa veľmi ťažko dostaviť spoľahlivosť;
- môže to trvať veľmi dlho, pokiaľ sa dosiahne výsledok a známka.

## **PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA**

Obsahuje popis nejakej udalosti týkajúcej sa reálneho života alebo simulovanej situácie obyčajne formou zostavovania textu, prípravy videozáznamu, diagramu, obrázkov alebo cvičenia hrou na úlohy, ktoré sa musia riadiť podľa stanovených inštrukcií. Jednotlivec analyzuje vykonávanú situáciu, navrhuje závery a robí rozhodnutia alebo predkladá návrhy a odporúčenia na rôzne činnosti. Môže sa realizovať individuálne alebo v skupine.

### **Výhody**

- veľmi vhodná metóda na hodnotenie kognitívnych zručností a správania sa;
- odborná relevancia prípadových štúdií môže byť vhodnou cestou na motiváciu jednotlivcov;
- môže sa realizovať individuálne aj v skupine;
- umožňuje individuálnu iniciatívu pri precvičovaní;
- poskytuje možnosti praktizovať situácie korešpondujúce s aktivitami sveta práce;
- hoci jednotlivci riešia problematické situácie, vykonávajú ich bez stresu reálneho sveta.

### **Obmedzenia**

- často sa vyskytujú ťažkosti pri navrhovaní prípadových štúdií;
- môže sa veľmi ťažko dostaviť spoľahlivosť.

## **ZÁPIS DO PRACOVNEJ KNIHY**

Ak je správne štruktúrovaný, môže byť užitočným prostriedkom hodnotenia postupu jednotlivca pri dosahovaní výkonu. Aby bol účinný, mal by mať jasnú špecifikáciu a správny návod na to, ako by sa mali základné informácie zaznamenávať.

### **Výhody**

- vhodný prostriedok hodnotenia kognitívnych a postojoyých zručností;
- podporuje disciplínu;
- podporuje vlastnú motiváciu jednotlivcov;
- pravidelnou kontrolou knihy sa zabezpečuje poradenstvo pri zaznamenávaní;
- poskytuje potrebné informácie na hodnotenie kurzu.

### **Obmedzenia**

- požaduje sa spolupráca pri vzájomnej motivácii jednotlivcov;
- môže sa veľmi ťažko dostaviť spoľahlivosť;

- môže to trvať veľmi dlho, pokiaľ sa zrealizuje hodnotenie zápisu;
- ťažko sa môže zabezpečiť, že záznamy v knihe sú pravdivé záznamy o dosahovaní výkonu jednotlivca alebo jeho skúseností;
- hodnotenie postojov jednotlivca môže byť nespoľahlivé.

## **OSOBNÝ ROZHOVOR**

Je to asi najstaršia a najlepšia metóda získavania priamych informácií od jednotlivca. Je to cesta najjednoduchších informácií formou otázok a odpovedí. Používa sa na získavanie dôkazov o procesoch založených na zručnostiach.

### **Výhody**

- flexibilita;
- vypracovanie čiastkových aspektov;
- zaujímavý prieskum;
- pozorovanie reakcií jednotlivca.

### **Obmedzenia**

- odpovede na otázky nemusia byť pravdivým dôkazom výkonu jednotlivca;
- zhromaždené informácie majú malú spoľahlivosť;
- môže to trvať veľmi dlho, pokiaľ sa zrealizuje vo veľkej skupine.

## **DOTAZNÍK**

Je základným štruktúrovaným písomným dokumentom, ktorý obsahuje otázky týkajúce sa čiastkových oblastí výkonu jednotlivca. Na rozdiel od osobného rozhovoru, spracúva sa a vyhodnocuje podľa štandardizovaných podmienok.

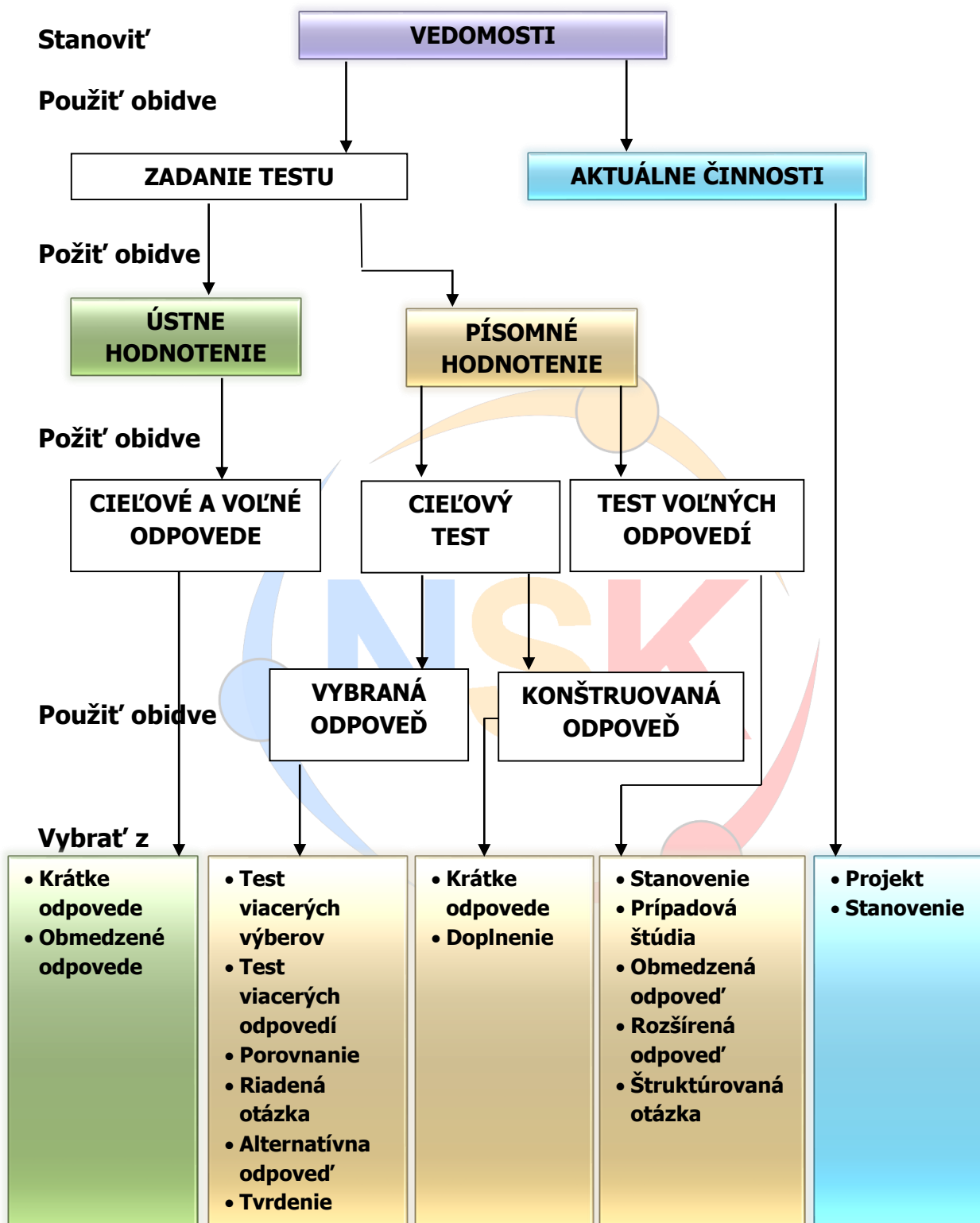
### **Výhody**

- umožňuje uplatňovať individuálnu iniciatívu;
- predstavuje účinný prostriedok zhromažďovania informácií vzhľadom na skúsenosti jednotlivca;
- jeho vyhodnotenie trvá kratšie ako osobný rozhovor.

### **Obmedzenia**

- odpovede na otázky nemusia pravdivo odrážať postoje jednotlivca;
- ťažko sa môže dosiahnuť spoľahlivosť výsledkov;
- môže to trvať veľmi dlho, pokiaľ sa zrealizuje vo veľkej skupine.

# Hodnotenie kognitívnych vedomostí, zručností a kompetencií



## ZADANIE TESTU

Tento typ testov sa pripravuje na hodnotenie konkrétnych vzdelávacích výstupov s jasne definovanými kritériami a podmienkami.

## AKTUÁLNE ČINNOSTI

V systéme VOP zameraného na jednotlivca sa činnosti hodnotia ako integrálna súčasť vyučovacieho procesu a učenia sa. Vylučuje stres zo skúšania. V takom prípade je nevyhnutný dôkaz o výkone jednotlivca, ktorý je zakomponovaný v module formou vykonania záverečnej práce. Dôkaz o výkone môže byť vo forme ústneho a písomného spôsobu hodnotenia.

## PÍŠOMNÉ HODNOTENIE

Jednou z hlavných výhod písomných testov je, že poskytujú priamy dôkaz o výkone jednotlivca. Akákoľvek forma písomného hodnotenia sa predpokladá po zvládnutí nevyhnutných zručností čítania a písania. Výber nástrojov potom odráža tieto vstupné požiadavky, v opačnom prípade platnosť hodnotenia sa môže iba predstierať.

Je použiteľné na písanie esejí, krátkych odpovedí alebo dobre štruktúrované otázky na overenie rozumových úloh. Tieto testy vyžadujú od jednotlivca poskytovať odpovede, sú vhodné na overenie aj komunikačných zručností ako je schopnosť organizovať, schopnosť skladať informácie a prezentovať argumenty. Hoci sa tieto zručnosti dajú preveriť ústne, čoraz častejšie sa používa písomná forma. Veľkou nevýhodou je, že sa tieto testy nedajú spoľahlivo ohodnotiť. Krátke odpovede v písomnom teste sú všeobecne ľahko zvládnuteľné a teda aj ľahko hodnotené, no s relatívnou spoľahlivosťou.

## ÚSTNE HODNOTENIE

Je to spôsob hodnotenia jednotlivca, kedy pedagóg priamo kladie otázky. Prínosom tohto hodnotenia je, že na rozdiel od písomného testu môže skúšajúci priamo pozorovať reakcie jednotlivca pri jeho odpovedi, poskytuje jednotlivcovi istú voľnosť vo vyjadrovaní sa a šancu opraviť svoju odpoveď. Každé ústne skúšanie sa musí zaznamenať do patričného záznamu jednotlivca.

## CIEĽOVÉ A VOLNÉ ODPOVEDE

Otázky popisujú cieľové odpovede, ktoré sú vopred stanovené. Majú krátke určenie. Istým spôsobom pripúšťajú subjektivitu hodnotenia, no jednotlivcom zabezpečujú priestor pre vlastný výber. Sú výborným prostriedkom hodnotenia schopnosti jednotlivca pri písaní, plánovaní, stanovení atď.

Poživajú sa na zoradenie písomných nástrojov hodnotenia, v ktorých sú vopred dané odpovede, dostatočne stručné a vylučovacou metódou sa vyznačí správna možnosť alebo názor.

### **Výhody**

- umožňujú uviesť rozsiahlejší obsah odpovedí;
- ľahko sa hodnotia;
- zaručujú istý stupeň objektivity;
- sú vo všeobecnosti spoľahlivé;

- zabezpečujú spätnú väzbu pre jednotlivcov;
- používajú sa na hodnotenie širokej škály kognitívnych zručností.

### **Obmedzenia**

- niektoré typy testov obmedzujú aktuálne informácie;
- neumožňujú jednotlivcom voľne sa vyjadrovať;
- ťažko sa konštruujú.

### **VYBRANÁ ODPOVEĎ**

Tento typ hodnotenia sa zakladá na tom, že jednotlivec si vyberá z istého počtu odpovedí správnu odpoveď. Veľkou výhodou je ľahké známkovanie, ale to sa musí prispôbiť obtiažnosti stanovených otázok. Niekedy sú odpovede založené iba na dohadoch.

#### *1. TEST VIACERÝCH VÝBEROV*

Táto metóda je vhodná na preskúšanie rozumových vedomostí a zručností na viacerých úrovniach pochopenia. Môže sa použiť na skúšanie faktických vedomostí, cvičení na porozumenie textu, použitie a aplikáciu, analýzu, riešenie problémov a hodnotenie rôznych situácií. Je vysoko posudzované, pretože jej objektivita a konzekventnosť je veľmi spoľahlivá, no na druhej strane jej tvorba je veľmi náročná a špeciálna.

Testy sú však vhodné na preskúšanie schopností jednotlivca a stanovenie správnych odpovedí. Nakoľko nie sú s otvoreným koncom, tiež nie sú vhodné na preskúšanie komunikačných zručností, schopnosti niečo alebo niekoho organizovať a na vyjadrenie informácií, plynulého a rýchleho písania. Tiež nemôžu byť používané na preskúšanie zručnosti niečo vysvetľovať.

Test obsahuje otázku alebo stanovenie, ktoré sa nazýva kmeň, za ktorým nasledujú alternatívne odpovede, z ktorých si študent vyberá správnu. Tieto odpovede voláme rozptyl, niekedy kľúč.

### **Výhody**

- môže sa hodnotiť počítačom;
- redukuje odhadované odpovede na alternatívne otázky.

### **Obmedzenia**

- ťažko sa pripravuje, hlavne alternatívy rozptylu;
- vyžaduje zručnosti na jeho konštrukciu, nakoľko sa ťažko stanovujú požadované informácie;
- ťažko sa dosahuje spoľahlivosť testov;
- neumožňujú jednotlivcom voľne sa vyjadrovať.

### **Význačné črty konštrukcie**

- všetky rozptyly by mali byť realizovateľné;
- všetky odpovede by mali mať rovnakú dĺžku;
- odpovede musia byť gramaticky správne a konzistentné s kmeňom;

- kmeň sa môže konštruovať na hodnotenie vedomostí špecifikovaných vo vzdelávacom výstupe;
- štylizácia musí byť primeraná jazykovému pochopeniu pre jednotlivca;
- žiadna odpoveď by nemala mať synonymum;
- žiadna odpoveď nesmie byť dvojzmyselná;
- správna odpoveď musí byť iba jedna;
- štylizácia kmeňa by mala byť čo najstručnejšia;
- negatívne stanovenie by mohlo spôsobiť chybnú odpoveď;
- odpovede nesmú byť naznačené;
- vzor správnej odpovede nesmie byť zobrazený.

## 2. TEST VIACERÝCH ODPOVEDÍ

Je to istý variant testu viacerých výberov, v ktorom sú uvedené viaceré správne odpovede.

### **Obmedzenia**

- požaduje sa vysoká úroveň deduktívnych schopností, ako odpovedať na danú otázku;
- vyžaduje zručnosti na jeho konštrukciu, nakoľko sa ťažko stanovujú požadované informácie;
- ťažko sa dosahuje spoľahlivosť testov;
- neumožňujú študentom voľne sa vyjadrovať.

## 3. POROVNÁVANIE

Porovnávanie otázok je istým variantom testu viacerých výberov, pri ktorom jednotlivec porovnáva dva zoznamy: zadané tvrdenie a zadanú odpoveď. Od jednotlivca sa očakáva, že zaznamená, ktorá odpoveď korešponduje s tvrdením alebo porovnáva jednotlivé tvrdenia. Používa sa na hodnotenie kognitívnych kompetencií týkajúcich sa vybavovania si informácií alebo cvičení na porozumenie textu.

### **Výhody**

- využíva sa na hodnotenie súvislosti medzi veľkým množstvom informácií najmä v ekonomických oblastiach.

### **Obmedzenia**

- sú zakázané testy s viac ako 4 správnymi odpoveďami;
- vyžaduje zručnosti na jeho konštrukciu, nakoľko sa ťažko stanovujú požadované informácie;
- ťažko sa dosahuje spoľahlivosť testov;
- konštrukcia si vyžaduje pomerne dlhý čas na prípravu.

### **Význačné črty konštrukcie**

- jeden zo zoznamov by mal byť o 50% dlhší, ako ten druhý, aby sa eliminovala šanca na odhadovanie správneho porovnávaní;

- na každé stanovenie alebo tvrdenie by mala byť len jedna správna odpoveď, všetky odpovede by mali mať rovnakú dĺžku;
- na všetky tvrdenia by mali byť odpovede.

#### 4. RIADENÉ OTÁZKY

Zabezpečujú alternatívu na porovnávanie tvrdení. Obsahujú sériu možných odpovedí formou riadených otázok a zodpovedajúcich odpovedí. Jednotlivec vyberá tie odpovede, ktoré sú primerané otázkam. Na jednu otázku môže vybrať aj viac správnych odpovedí, Test sa používa na hodnotenie porozumenia obsahu textu, vybavovania si informácií a aplikovaných vedomostí.

##### **Výhody**

- redukuje sa možnosť odhadovania správnych odpovedí;
- výhodný na hodnotenie tém s veľkým počtom vzájomne súvisiacich odpovedí v ekonomickej oblasti.

##### **Obmedzenia**

- zakazujú sa situácie s veľkým množstvom podobných odpovedí;
- vyžaduje zručnosti na jeho konštrukciu, nakoľko sa ťažko stanovujú požadované informácie.

#### 5. ALTERNATÍVNA ODPOVEĎ (PRAVDA ALEBO LOŽ)

V tomto type testov sa k určitému tvrdeniu priradia dve alternatívy, ale len jedna je správna. Alternatívne odpovede bývajú vyjadrené výrazmi „pravda alebo lož“. Test sa využíva na hodnotenie vzdelávacích výstupov týkajúcich sa vybavovania si informácií alebo schopností rozlišovať niečo alebo nejaký jav.

##### **Výhody**

- veľmi ľahká konštrukcia.

##### **Obmedzenia**

- jednotlivci majú 50%-nú šancu vybrať správnu odpoveď.

##### **Význačné črty konštrukcie**

- mali by sa použiť pozitívne tvrdenia alebo stanovenia, nie negatívne;
- malo by byť približne rovnaké umiestnenie pravdivých a klamlivých tvrdení;
- dlhé a dvojzmyselné stanovenia a tvrdenia by mohli spôsobovať chybné odpovede.

#### 6. TVRDENIE

Tento typ testu pozostáva z tvrdenia a vysvetlenia. V niektorých prípadoch musí jednotlivec rozhodnúť, či tvrdenie a vysvetlenie sú osobitne pravdivé a ak sú pravdivé, či vysvetlenie je platným tvrdením. V inom prípade jednotlivec vyberá z 5 možností a rozlišuje, či tvrdenie a vysvetlenie sú nezávisle pravdivé a ak sú pravdivé, či vysvetlenie je platným tvrdením. Test sa využíva na hodnotenie kognitívnych zručností analýzy a vyhodnocovania.



### **Obmedzenia**

- úroveň jazykového porozumenia môže byť príliš pre jednotlivcov komplikovaná a nezrozumiteľná;
- veľmi závislý na zručnostiach konštrukcie.

### **KONŠTRUOVANÁ ODPOVEĎ**

Tento typ hodnotenia poskytuje jednotlivcom možnosť vytvoriť odpoveď. Hoci sa odhady zredukujú, poskytuje lepšie prostriedky hodnotenia kompetencie jednotlivca. Aj tento typ hodnotenia môže niesť rysy subjektivity.

#### *1. TEST KRÁTKYCH ODPOVEDÍ*

Tento typ konštruovaných odpovedí je založený na vopred stanovených otázkach, ktoré sa skladajú iba z niekoľkých slov. Otázky môžu byť aj matematického charakteru, diagramy, grafy ako aj text. Vo všeobecnosti sa testy používajú na hodnotenie vybavovania si aktuálnych informácií, pochopenia a aplikovaných vedomostí, osobitne matematického charakteru. Testy, ktoré majú otázky a odpovede vytvorené z viacerých slov a kde odpovede nie sú dopredu známe, nazývame ako **test obmedzených odpovedí**.

#### **Výhody**

- môže sa hodnotiť ústne a písomne;
- nevyžaduje si veľa času na prípravu;
- redukuje odhadované odpovede.

#### **Obmedzenia**

- sťažuje hodnotenie kognitívnych kompetencií na nižšej úrovni.

#### **Význačné črty konštrukcie**

- otázka nesmie byť dvojzmyselná, odpoveď musí byť samozrejímavá.

#### *2. DOPLNENIE*

Tento typ odpovedí je skutočným variantom testu s krátkymi odpoveďami. Jednotlivca musí doplniť chýbajúce slovo, aby tvrdenie bolo kompletne a správne. Používa sa na vybavovanie si aktuálnych informácií, pochopenie a aplikované matematické zručnosti. Môže sa použiť aj grafická forma, do ktorej jednotlivec doplní správny údaj.

#### **Význačné črty konštrukcie**

- v tvrdení musí byť iba jedno prázdne miesto pre doplnenie slova, výrazu, atď.;
- veľa prázdnych miest by spôsobilo chyby a viedlo by k odhadom;
- prázdne miesto by nemalo byť na konci tvrdenia;
- na prázdne miesto sa má doplniť iba jeden výraz.

## **VOLNÉ ODPOVEDE**

### **1. OBMEDZENÁ ODPOVEĎ**

Tento názov je odvodený z toho hľadiska, že forma a obsah odpovede sú limitované. Sú klasifikované ako otázky „voľných odpovedí“, avšak umožňujú jednotlivcom vlastné vyjadrenie. Správna odpoveď nie je dopredu stanovená a skúšajúci musia profesionálne zhodnotiť interpretovanie odpovedí. Odpovede môžu byť:

- otázky so slovnými obratmi a
- škála otázok alebo aspektov.

Hodnotiť sa môžu nielen aktuálne informácie, vedomosti, ale aj vzdelávacie výstupy týkajúce sa schopnosti jednotlivca pochopiť tvrdenie.

#### **Výhody**

- ľahká príprava;
- pokrytie širokého obsahu poľa vedomostí;
- umožnenie merať vlastné vyjadrenia.

#### **Obmedzenia**

- menšia spoľahlivosť ako pri cieľových testoch.

#### **Význačné črty konštrukcie**

- všetky rozptyly by mali byť realizovateľné.

### **2. ROZŠÍRENÁ ODPOVEĎ**

Odpoveď môže byť rozšírená, ale aj limitovaná vzhľadom na dĺžku a čas odpovede. Obsah odpovede je voľný. Je vhodná na hodnotenie ovládania jazyka, analýzy, selekciu pri výbere a argumentatívnych zručností. Testy sú vhodné na hodnotenie vzdelávacích výstupov týkajúcich sa kognitívnych zručností pri analýzach, syntézach a vyhodnotení.

#### **Výhody**

- relatívne ľahká príprava;
- umožnenie merať vlastné vyjadrenia.

#### **Obmedzenia**

- menšia spoľahlivosť;
- náročné na písanie odpovedí;
- dlhý čas.

### **3. ŠTRUKTUROVANÁ OTÁZKA**

Má kmeň so sériou príbuzných otázok. Kmeňom môže byť text, diagram, obrázok, video atď. Vhodný je na hodnotenie vzdelávacích výstupov týkajúcich sa poznania a aplikovaných vedomostí.

### **Výhody**

- ľahká príprava;
- väčšia spoľahlivosť.

### **Obmedzenia**

- nepoužíva sa na hodnotenie analýz.



<b>HODNOTIACI ŠTANDARD</b>		
<b>Úplná kvalifikácia/Čiastočná kvalifikácia</b>		
<b>Kód a názov kvalifikácie/Odboru vzdelávania</b>		
Kvalifikačná úroveň		
<b>Kritériá, metódy a nástroje hodnotenia</b>		
<i>Všeobecné vedomosti</i>		
<b>VV<sub>1</sub></b>		
<b>Kritériá hodnotenia</b> (max. 8 KH)	<b>Metódy hodnotenia</b>	<b>Nástroje hodnotenia</b>
KH <sub>1</sub>		
KH <sub>2</sub>		
KH <sub>3</sub>		
KH <sub>4</sub>		
....		
<b>Podmienkou úspešného vykonania skúšky je splniť uvedené KH na 100%:</b>	<b>Napr. KH<sub>2</sub>, KH<sub>5</sub></b>	
<i>Všeobecné vedomosti</i>		
<b>VV<sub>2</sub></b>		
KH <sub>1</sub>		
KH <sub>2</sub>		
....		
.....		
.....		

<b>Podmienkou úspešného vykonania skúšky je splniť uvedené KH na 100%:</b>	<b>Napr. KH<sub>3</sub>, KH<sub>7</sub></b>	
<b><i>Odborné vedomosti</i></b>		
<b>VV<sub>1</sub></b>		
KH <sub>1</sub>		
KH <sub>2</sub>		
....		
<b>Podmienkou úspešného vykonania skúšky je splniť uvedené KH na 100%:</b>	<b>Napr. KH<sub>1</sub></b>	
<b><i>Odborné vedomosti</i></b>		
<b>VV<sub>2</sub></b>		
.....		
.....		
<b>Podmienkou úspešného vykonania skúšky je splniť uvedené KH na 100%:</b>	<b>Napr. KH<sub>3</sub>, KH<sub>7</sub></b>	
<b><i>Sociálne kompetencie</i></b>		
<b>VV<sub>7</sub></b>		
KH <sub>1</sub>		
KH <sub>2</sub>		
....		
<b>Podmienkou úspešného vykonania skúšky je splniť uvedené KH na 100%:</b>	<b>Všetky KH</b>	
<b>Organizačné a metodické pokyny</b>		
<b><i>Metodické pokyny</i></b>		
<p>Oprávnená vzdelávacia inštitúcia zašle uchádzačovi do 90 dní odo dňa doručenia žiadosti o vykonanie skúšky oznámenie o termíne, čase a mieste konania skúšky a zoznam požiadaviek vrátane povinných dokladov na úspešné absolvovanie skúšky</p>		

spolu s hodnotiacim štandardom na danú úplnú alebo čiastočnú kvalifikáciu. Skúšku môže vykonať po uplynutí 21 dní odo dňa doručenia oznámenia uchádzačovi, najneskôr však do 4 mesiacov odo dňa doručenia žiadosti o vykonanie skúšky. Určí, ktoré pomôcky môže uchádzač pri skúške používať. Pred začatím skúšky musí byť uchádzač oboznámený s miestom alebo pracoviskom, kde bude skúšku vykonávať a s požiadavkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane požiarnej ochrany.

*(Pokračujte pre čiastočnú kvalifikáciu)*

Riaditeľ strednej odbornej školy (ďalej len „riaditeľ“) oznámi v deň začiatku príslušného školského roka termín, čas a miesto konania záverečnej skúšky v súlade so všeobecne platnými právnymi predpismi. Záverečná skúška je verejná okrem jej písomnej časti.

V súlade s hodnotiacim štandardom určí, ktoré pomôcky môže žiak pri záverečnej skúške používať. Pred začatím záverečnej skúšky musí byť žiak oboznámený s miestom alebo pracoviskom, kde bude záverečnú skúšku vykonávať a s požiadavkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane požiarnej ochrany.

*(Pokračujte pre úplnú kvalifikáciu hodnotenú záverečnou skúškou)*

*(Podobné usmernenie je pre maturitnú, absolventskú, bakalársku, štátnu skúšku)*

### **Pokyny na realizáciu skúšky**

Celková doba prípravy na skúšku je od ... do minút. Do tejto doby sa nezapočítava doba na zoznámenie sa uchádzača s pracoviskom (miestom skúšania) a požiadavkami BOZP a PO.

Celková doba trvania skúšky je od ... do ... hodín. Hodinou sa rozumie 60 minút. Skúška musí byť organizovaná viac dní.

*(Pokračujte pre čiastočnú kvalifikáciu)*

Písomná časť záverečnej skúšky trvá od 45 minút do 120 minút. Písomná časť záverečnej skúšky sa organizuje tak, aby ju žiak ukončil v jednom dni.

Praktická časť záverečnej skúšky trvá podľa povahy učebného odboru najviac 24 hodín. V odboroch, v ktorých si to charakter skúšky vyžaduje, môže praktická časť skúšky trvať až štyri týždne. Praktická časť záverečnej skúšky môže byť individuálna alebo skupinová. Žiak môže na nej používať pomôcky uvedené v zadaní témy práce. Pri konaní praktickej časti záverečnej skúšky sa za jednu hodinu praktickej časti záverečnej skúšky považuje čas 60 minút.

Ústna časť záverečnej skúšky trvá najviac 15 minút. Príprava žiaka na ňu trvá podľa charakteru učebného odboru 15 minút až 30 minút. Ústna časť záverečnej skúšky sa organizuje tak, aby ju žiak ukončil v jednom dni. V jednom dni môže komisia vyskúšať najviac 30 žiakov.

Čas trvania skúšok žiakov so zdravotným znevýhodnením môže predseda skúšobnej komisie primerane predĺžiť.

*(Pokračujte pre úplnú kvalifikáciu hodnotenú záverečnou skúškou)*

*(Podobné usmernenie je pre maturitnú, absolventskú, bakalársku, štátnu skúšku)*

## **Proces hodnotenia a výsledné hodnotenie**

Skúšku tvorí teoretická a praktická časť v závislosti od charakteru pracovnej činnosti. Skúšajúci hodnotia každý výkon uvedený v kvalifikačnom štandarde v súlade s kritériami hodnotenia. Každý výsledok zapisujú do hodnotiaceho záznamu. Výsledné hodnotenie je v súlade s kritériami úspešnosti. Uchádzač vykonal skúšku úspešne, ak splnil všetky kritériá. Oprávnená vzdelávacia inštitúcia zašle uchádzačovi do 10 dní odo dňa vykonania skúšky osvedčenie o čiastočnej kvalifikácii (alebo úplnej kvalifikácii). Ak uchádzač vykonal skúšku neúspešne, čiže neuspel, oprávnená vzdelávacia inštitúcia zašle uchádzačovi oznámenie do 10 dní odo dňa vykonania skúšky. Skúšobná komisia uvedie do hodnotiaceho záznamu podrobné zdôvodnenie, ktoré uchádzač svojim podpisom berie na vedomie. Uchádzač môže požiadať oprávnenú inštitúciu do 15 dní odo dňa doručenia písomného oznámenia o výsledku skúšky o vykonanie opravnej skúšky alebo v prípade jeho pochybnosti do 15 dní odo dňa doručenia výsledku o preskúmanie priebehu a výsledku skúšky. Opravná skúška sa uskutoční najneskôr do 60 dní odo dňa doručenia žiadosti o vykonanie opravnej skúšky.

*(Pokračujte pre čiastočnú kvalifikáciu)*

Oprávnená vzdelávacia inštitúcia musí byť schopná organizačne zabezpečiť proces hodnotenia vrátane vyhodnocovania na PC, tlačie osvedčení, ich zasielanie s vyhodnotením.

*(Pokračujte pre čiastočnú kvalifikáciu)*

Záverečnú skúšku tvorí písomná, praktická a ústna časť. V písomnej časti záverečnej skúšky sa overujú vedomosti žiaka vo vyžrebovanej téme. V praktickej časti záverečnej skúšky sa overujú zručnosti a schopnosti žiaka vo vyžrebovanej téme. V ústnej časti záverečnej skúšky sa overujú vedomosti žiakov vo vyžrebovanej téme. Na písomnú časť záverečnej skúšky sa určí 1 téma až 10 tém.

Na praktickú časť záverečnej skúšky sa určí podľa náročnosti a špecifik odboru 1 téma až 15 tém, ktoré zahŕňajú charakteristické činnosti, na ktorých výkon sa žiaci pripravujú. Praktická časť záverečnej skúšky môže byť individuálna alebo skupinová. Žiak môže na nej používať pomôcky uvedené v zadaní témy práce.

Na ústnu časť záverečnej skúšky sa určuje najmenej 25 tém.

Skúšobná komisia pri výslednom hodnotení na záverečnej skúške klasifikuje žiaka takto:

- prospel s vyznamenaním, ak nemá 1. na záverečnej skúške z praktickej časti záverečnej skúšky prospach horší ako výborný a na písomnej časti skúšky a ústnej časti skúšky priemerný prospach horší ako 1,5;
- prospel veľmi dobre, ak nemá 1. na záverečnej skúške z praktickej časti skúšky prospach horší ako chválitebný a na písomnej časti skúšky a ústnej časti skúšky prospach horší ako chválitebný a v odborných učilištiach stupeň prospachu z odborného výcviku v poslednom ročníku horší ako chválitebný;
- prospel, ak nemá 1. na záverečnej skúške z písomnej časti skúšky, praktickej časti skúšky a ústnej časti skúšky stupeň prospachu nedostatočný;

- neprospeš, ak má 1. na záverečnej skúške z niektorej časti skúšky stupeň prospechu nedostatočný.

Žiak, ktorý vykonal záverečnú skúšku úspešne, získa vysvedčenie o záverečnej skúške potvrdzujúce absolvovaný stupeň vzdelania (stredné odborné vzdelanie) a výučný list potvrdzujúci získanie úplnej kvalifikácie.

Žiak, ktorý vykonal záverečnú skúšku podľa doterajších predpisov a bola mu povolená opravná skúška alebo skúška v náhradnom termíne, vykoná záverečnú skúšku podľa doterajších predpisov.

*(Pokračujte pre úplnú kvalifikáciu hodnotenú záverečnou skúškou)*

*(Podobné usmernenie je pre maturitnú, absolventskú, bakalársku, štátnu skúšku)*

..... (uviesť reálnu školu – ZŠ, G, SOŠ, K, VŠ, a pod.) musí byť schopná organizačne zabezpečiť proces hodnotenia vrátane vyhodnocovania na PC, tlačé osvedčení, ich zasielanie s vyhodnotením.

*(Pokračujte pre úplnú kvalifikáciu hodnotenú záverečnou skúškou)*

*(Podobné usmernenie je pre maturitnú, absolventskú, bakalársku, štátnu skúšku)*

### **Zloženie skúšobnej komisie**

Skúška, ktorá vedie k uznaniu úplnej alebo čiastočnej kvalifikácie, sa koná pred skúšobnou komisiou. Skúšobná komisia má najmenej troch členov, ktorých vymenúva štatutárny orgán oprávnenej vzdelávacej inštitúcie. Predsedom skúšobnej komisie je odborný expert. Predseda skúšobnej komisie:

- kontroluje pripravenosť a organizáciu skúšky;
- zodpovedá za priebeh skúšky a výsledné hodnotenie;
- dbá na to, aby sa skúška uskutočňovala podľa hodnotiaceho štandardu v odbore ..... *(doplňte)*;
- kontroluje správnosť zápisov v hodnotiacom zázname, protokolu o skúške;
- podpisuje osvedčenie o úplnej alebo čiastočnej kvalifikácii;
- vypracúva správu o priebehu a výsledku skúšky.

Členmi skúšobnej komisie sú fyzické osoby s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou.

*(Pokračujte pre čiastočnú kvalifikáciu)*

*(Ak sa bude jednať v prípade skúšok o oblasť špecifických odborov vzdelávania a štúdia napr. veterinárstva, zdravotníctva a pod. je žiaduce, aby sa skúšky zúčastnil ďalší odborník pre túto oblasť, ktorý nemusí byť členom komisie (nemôže zasahovať do hodnotenia), ale svojím odborným názorom môže prispieť k jeho objektivizácii. V takom prípade sa musí uviesť:*

Pri skúške musí byť prítomní aj veterinárny lekár *(uvedie sa presná pozícia odborníka pre danú oblasť, napr. hygienik, bezpečnostný technik, a pod.)*. Musí mať aspoň 5 rokov preukázateľnú prax v liečení .....*(napr. koň)*.

*(Pokračujte pre čiastočnú kvalifikáciu)*



Skúška, ktorá vedie k uznaniu úplnej kvalifikácie, sa koná pred skúšobnou komisiou. Záverečná skúška sa koná pred skúšobnou komisiou. Skúšobnú komisiu tvoria:

- predseda;
- podpredseda;
- triedny učiteľ;
- zástupca stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie, ak ho stavovská organizácia alebo profesijná organizácia deleguje;
- majster odbornej výchovy;
- učiteľ odborných predmetov.

Zástupca stavovskej alebo profesijnej organizácie, ktorý je členom skúšobnej komisie pre záverečnú skúšku, je jej riadnym členom s právom klásť otázky a s právom hodnotiť. Členmi skúšobnej komisie sú fyzické osoby s odbornou a pedagogickou spôsobilosťou (viď 2.4.3).

Predseda skúšobnej komisie pre záverečné skúšky vymenúva obvodný úrad v sídle kraja do 15. apríla. Obvodný úrad v sídle kraja písomne informuje stavovské alebo profesijné organizácie o počte členov skúšobnej komisie a o mieste a dátume konania záverečnej skúšky do 22. apríla. Predsedom skúšobnej komisie je odborný expert. Predseda skúšobnej komisie:

- kontroluje pripravenosť a organizáciu skúšky;
- zodpovedá za priebeh skúšky a výsledné hodnotenie;
- dbá na to, aby sa skúška uskutočňovala podľa hodnotiaceho štandardu v odbore .....
- kontroluje správnosť zápisov v hodnotiacom zázname, protokolu o skúške;
- podpisuje osvedčenie o úplnej alebo čiastočnej kvalifikácii;
- vypracúva správu o priebehu a výsledku skúšky.

Ak stavovská alebo profesijná organizácia deleguje svojho zástupcu do skúšobnej komisie, túto skutočnosť písomne oznámi riaditeľovi príslušnej školy najneskôr do 7. mája.

Členov skúšobnej komisie z pedagogických zamestnancov školy vymenúva riaditeľ školy do 30. apríla. Delegovaného zástupcu stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie vymenúva riaditeľ školy za stáleho člena skúšobnej komisie do 15. mája. Vymenúvací dekrét a harmonogram organizácie záverečnej skúšky zašle zástupcovi stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie do 25. mája. Vymenovaný zástupca o svojom vymenovaní informuje svoju stavovskú organizáciu alebo profesijnú organizáciu.

Témy pre jednotlivé časti záverečnej skúšky predkladá riaditeľ školy stavovskej organizácii alebo profesijnej organizácii na vyjadrenie najneskôr do 7. mája.

Stavovská organizácia alebo profesijná organizácia sa písomne vyjadrí k obsahu záverečnej skúšky najneskôr do 25. mája. Svoje vyjadrenie môže vykonať prostredníctvom svojho delegovaného zástupcu do skúšobnej komisie. Stavovská organizácia alebo profesijná organizácia pri svojom vyjadrení k obsahu záverečnej skúšky zhodnotí predovšetkým spôsob zapracovania svojich pripomienok k

školskému vzdelávaciemu programu do obsahu záverečnej skúšky.

Činnosť člena skúšobnej komisie pre záverečnú skúšku je úkonom vo všeobecnom záujme. Za túto činnosť patrí zamestnancovi pracovné voľno s náhradou mzdy.

MŠVVaŠ SR uhradí prostredníctvom obvodného úradu v sídle kraja delegovanému zástupcovi stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie cestovné náhrady a odmenu podľa osobitného predpisu.

Delegovaný zástupca stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie najneskôr do 10 dní od ukončenia záverečnej skúšky zašle organizácii, ktorá ho delegovala Správu o účasti zástupcu stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie na záverečnej skúške.

*(Pokračujte pre úplnú kvalifikáciu hodnotenú záverečnou skúškou)*

*(Podobné usmernenie je pre maturitnú, absolventskú, bakalársku, štátnu skúšku)*

*(Ak sa bude jednať v prípade skúšok o oblasť špecifických odborov vzdelávania a štúdia napr. veterinárstva, zdravotníctva a pod. je žiaduce, aby sa skúšky zúčastnil ďalší odborník pre túto oblasť, ktorý nemusí byť členom komisie (nemôže zasahovať do hodnotenia), ale svojím odborným názorom môže prispieť k jeho objektivizácii. V takom prípade sa musí uviesť:*

Pri skúške musí byť prítomní aj veterinárny lekár ( *uvedie sa presná pozícia odborníka pre danú oblasť, napr. hygienik, bezpečnostný technik, a pod.*). Musí mať aspoň 5 rokov preukázateľnú prax v liečení .....(*napr. koní*).

*(Pokračujte pre úplnú kvalifikáciu hodnotenú záverečnou skúškou)*

*(Podobné usmernenie je pre maturitnú, absolventskú, bakalársku, štátnu skúšku)*

### **Požiadavky na odbornú spôsobilosť skúšajúceho**

Skúšajúci musí splniť aspoň jednu požiadavku:

- stredné odborné vzdelanie s výučným listom v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych pozíciách v oblasti ..... (majster, stavbyvedúci, manažér predaja, vedúci servisu, maklér, daňový poradca a pod. – uveďte reálnu súčasnú pozíciu. Môžu sa uviesť aj viac pozícií), z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním žiadosti o skúšajúceho;
- stredné odborné vzdelanie s výučným listom a maturitnou skúškou v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych pozíciách v oblasti ..... výroby alebo vo funkcii učiteľa praktického vyučovania v oblasti ....., z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním žiadosti o skúšajúceho;
- stredné odborné vzdelanie s maturitnou skúškou v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych pozíciách v oblasti ..... výroby alebo vo funkcii učiteľa praktického vyučovania v oblasti ....., z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním žiadosti o skúšajúceho;
- vyššie odborné vzdelanie s maturitnou skúškou v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych

pozíciách v oblasti ..... výroby alebo vo funkcii učiteľa praktického vyučovania v oblasti ....., z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním žiadosti o skúšajúceho;

- vysokoškolské vzdelanie so zameraním na ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych pozíciách v oblasti ..... výroby alebo vo funkcii učiteľa odborných predmetov v oblasti ....., z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním žiadosti o skúšajúceho;
- odborná kvalifikácia ..... a stredné odborné vzdelanie s maturitnou skúškou v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych pozíciách v oblasti ..... výroby, z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním žiadosti o skúšajúceho.

*(Pokračujte pre čiastočnú kvalifikáciu)*

### **Ďalšie požiadavky na odbornú spôsobilosť skúšajúceho**

Skúšajúci, ktorý nemá odbornú pedagogickú spôsobilosť podľa zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a vyhlášky MŠ SR č. 581/2007 Z. z. o doplňujúcom pedagogickom štúdiu alebo prax v oblasti vzdelávania dospelých, musí byť absolventom akreditovaného vzdelávacieho programu podľa zákona č. 568/2009 Z.z o celoživotnom vzdelávaní prípravy zameranej na praktickú aplikáciu a mať najmenej 10 rokov praxe v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka.

Musí byť schopný organizačne zabezpečiť proces hodnotenia vrátane vyhodnotenia výsledkov hodnotenia na počítačovom programe.

Skúšajúci preukáže splnenie požiadaviek na odbornú (a pedagogickú) spôsobilosť predložením dokladov o získaní odbornej (a pedagogickej) spôsobilosti.

*(Pokračujte pre čiastočnú kvalifikáciu)*

Skúšajúci musí splniť aspoň jednu požiadavku:

- stredné odborné vzdelanie s výučným listom v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych pozíciách v oblasti ..... (majster, stavbyvedúci, manažér predaja, vedúci servisu, maklér, daňový poradca a pod. – uveďte reálnu súčasnú pozíciu. Môžu sa uviesť aj viac pozícií), z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním žiadosti o skúšajúceho;
- stredné odborné vzdelanie s výučným listom a maturitnou skúškou v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych pozíciách v oblasti ..... výroby alebo vo funkcii učiteľa praktického vyučovania v oblasti ....., z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním žiadosti o skúšajúceho;
- stredné odborné vzdelanie s maturitnou skúškou v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych pozíciách v oblasti ..... výroby alebo vo funkcii učiteľa praktického vyučovania v oblasti ....., z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním

žiadosti o skúšajúceho;

- vyššie odborné vzdelanie s maturitnou skúškou v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych pozíciách v oblasti ..... výroby alebo vo funkcii učiteľa praktického vyučovania v oblasti ....., z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním žiadosti o skúšajúceho;
- vysokoškolské vzdelanie so zameraním na ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych pozíciách v oblasti ..... výroby alebo vo funkcii učiteľa odborných predmetov v oblasti ....., z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním žiadosti o skúšajúceho;
- odborná kvalifikácia ..... a stredné odborné vzdelanie s maturitnou skúškou v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka a najmenej 5 rokov odbornej praxe v manažérskych pozíciách v oblasti ..... výroby, z toho minimálne 1 rok v období posledných 2 rokov pre podaním žiadosti o skúšajúceho.

Predpokladmi pre delegovanie zástupcu stavovskej organizácie alebo profesijnej organizácie za stáleho člena skúšobnej komisie sú vo formálnom systéme vzdelávania a odbornej prípravy:

- aspoň stredné odborné vzdelanie v príslušnom odbore vzdelávania alebo v príbuznom odbore vzdelávania;
- prax v príslušnom povolaní najmenej päť rokov,
- znalosť profilu jednotlivca učebného odboru a
- absolvovanie odbornej prípravy za člena skúšobnej komisie.

Za splnenie predpokladov odbornej a pedagogickej spôsobilosti zodpovedá profesijná organizácia alebo stavovská organizácia.

*(Pokračujte pre úplnú kvalifikáciu hodnotenú záverečnou skúškou)*

*(Podobné usmernenie je pre maturitnú, absolventskú, bakalársku, štátnu skúšku)*

### **Ďalšie požiadavky na odbornú spôsobilosť skúšajúceho**

Skúšajúci, ktorý nemá odbornú pedagogickú spôsobilosť podľa zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a vyhlášky MŠ SR č. 581/2007 Z. z. o doplňujúcom pedagogickom štúdiu alebo prax v oblasti vzdelávania dospelých, musí byť absolventom akreditovaného vzdelávacieho programu podľa zákona č. 568/2009 Z.z o celoživotnom vzdelávaní prípravy zameranej na praktickú aplikáciu a mať najmenej 10 rokov praxe v odbore ....., ktorého sa vzdelávací program týka.

Musí byť schopný organizačne zabezpečiť proces hodnotenia vrátane vyhodnotenia výsledkov hodnotenia na počítačovom programe.

Skúšajúci preukáže splnenie požiadaviek na odbornú (a pedagogickú) spôsobilosť predložením dokladov o získaní odbornej (a pedagogickej) spôsobilosti.

*(Pokračujte pre úplnú kvalifikáciu hodnotenú záverečnou skúškou)*

*(Podobné usmernenie je pre maturitnú, absolventskú, bakalársku, štátnu skúšku)*

## Požiadavky na materiálne a technické podmienky

(Odporúčanie pre čiastočnú kvalifikáciu, nie je povinné)

Pre riadny priebeh skúšky bude mať hodnotiaci k dispozícii nasledovné:

### 1. materiálne podmienky:

- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, norma, vykonávací predpis);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy);

### 2. priestorové podmienky:

- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto, na aký účel pri skúške slúži);
- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto, na aký účel pri skúške slúži);
- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto na aký účel pri skúške slúži, );
- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto, ) na aký účel pri skúške slúži;
- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto, na aký účel pri skúške slúži);
- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto, na aký účel pri skúške slúži);

### 3. pomôcky:

- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.).

Materiálne a technické požiadavky umožnia overenie všetkých výkonov.

Uchádzač môže **na skúške používať nasledované pomôcky:**

- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.).

Pokiaľ oprávnená inštitúcia bude pri skúškach využívať materiálno-technické

vybavenie iného subjektu, priloží k dokumentácii aj zmluvu.

*(Pokračujte pre čiastočnú kvalifikáciu)*

*(Odporúčanie pre úplnú kvalifikáciu, nie je povinné)*

Pre riadny priebeh skúšky bude mať hodnotiaci k dispozícii nasledovné:

#### **4. materiálne podmienky:**

- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, norma, vykonávací predpis);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy);

#### **5. priestorové podmienky:**

- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto, na aký účel pri skúške slúži);
- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto, na aký účel pri skúške slúži);
- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto na aký účel pri skúške slúži, );
- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto, ) na aký účel pri skúške slúži;
- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto, na aký účel pri skúške slúži );
- .....(doplňte - uvádza sa aj miesto, na aký účel pri skúške slúži);

#### **6. pomôcky:**

- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.).

Materiálne a technické požiadavky umožnia overenie všetkých výkonov.

Uchádzač môže **na skúške používať nasledované pomôcky:**

- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.);
- .....(doplňte - uvádzajú sa aj kusy, názov a pod.).

Pokiaľ oprávnená vzdelávacia inštitúcia bude pri skúškach využívať materiálno-

technické vybavenie iného subjektu, priloží k dokumentácii aj zmluvu.  
(Pokračujte pre úplnú kvalifikáciu hodnotenú záverečnou skúškou)

## ***Povolanie***

**NSP:**

**ISCED-11:**

**ŠKOV (pozícia):**

**SK ISCO-08:**



V tejto prílohe nájdete prehľad taxonómie – klasifikácie cieľom, ktoré vám pomôžu pri formulácii kritérií hodnotenia. Každá taxonómia je osobitá a je špecificky orientovaná do jednej z oblastí – kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej. Pri tvorbe KK môžete si vybrať vhodné aktívne sloveso.

### Zaznamenané slovesá pre oblasť kognitívnu:

#### 1. úroveň – **Vedomostí alebo schopností** na získanie informácií

zostaviť  
 definovať  
 reprodukovať  
 určiť  
 označiť  
 vypísať  
 prispôbiť/porovnať  
 memorovať  
 pomenovať  
 objednať/usporiadať  
 rozoznať  
 pripomenúť si  
 zopakovať  
 reprodukovať  
 stanoviť/vyhlásiť

#### **Vyvarujte sa**

#### **slovesám:**

posudzovať  
 porozumieť  
 naučiť sa  
 pouvažovať o  
 premýšľať o  
 vyjadriť sa  
 uvedomiť si

#### 2. úroveň – **Pochopenie** alebo interpretácia informácií vlastnými slovami

zoradiť  
 popísať  
 diskutovať  
 vysvetliť  
 vyjadriť  
 podať príklad  
 určiť  
 uvádzať  
 vymedziť  
 parafrázovať  
 rozoznať  
 podľa správa/urobiť zápis  
 prehlásiť  
 preskúmať  
 vybrať  
 roztriediť  
 povedať  
 preložiť



3. úroveň – **Aplikovanie** alebo využívanie vedomostí v neznámej situácii

používať/uviesť do platnosti/aplikovať  
vykonávať/uskutočňovať  
vybrať si  
dokázať/demonštrovať  
dramatizovať  
zamestnať/používať/upotrebiť  
ilustrovať  
tlmočiť/prekladať/predviesť  
pôsobiť/pracovať/riadiť  
pripravovať  
vykonávať prax  
urobiť zoznam/stanoviť lehotu  
načrtnúť  
riešiť  
používať

4. úroveň – **Analýza** alebo rozpísať vedomostí na časti a poukázať na vzťahy medzi nimi

analyzovať  
zhodnotiť  
prepočítať  
kategorizovať  
porovnať  
odrážať/dať do protikladu  
kritizovať  
znázorniť graficky  
rozlišovať  
diskriminovať  
rozlišovať/vyznačovať  
preskúšať  
experimentovať/robiť pokusy  
inventarizovať/katalogizovať  
načrtnúť  
opýtať sa  
vyskúšať/preveriť

5. úroveň – **Syntéza** alebo spojenie dvoch častí: vedomosti a riešenie problému

usporiadať  
zhromaždiť  
sústredovať/zhromažďovať  
kombinovať/zlučovať  
zostavovať  
konštruovať/zostaviť  
tvoriť/vytvárať/ustanoviť/zriadiť  
navrhnuť/zostrojiť/načrtnúť  
vyvíjať/rozvíjať/zdokonaľovať

generovať  
formulovať  
riadiť/ovládať/zvládnuť/kontrolovať  
organizovať  
plánovať/projektovať  
pripravovať/urobiť  
navrhovať/zamýšľať  
nastaviť/zoradiť/uplatniť  
syntetizovať  
písať/napísať/zapisovať

6. úroveň – **Hodnotenie** alebo vynášanie rozhodnutia/posudku na základe kritérií

zhodnotiť/odhadnúť  
argumentovať/dokazovať  
určiť/stanoviť/stanovovať  
postihnúť/napadnúť  
vybrať/vybrať si/zvoliť  
prirovnávať/porovnávať/zrovnávať  
ukončiť/uzavrieť/vyvodzovať  
obhajovať/brániť sa  
oceňovať/odhadnúť  
ohodnotiť/zhodnotiť/vyhodnotiť  
predviesť/tlmočiť/interpretovať/vysvetliť  
posudzovať/domnievať sa/usudzovať  
dosvedčiť/oprávňovať/preukázať  
predpovedať/predpokladať/predvídať  
odhadnúť/klasifikovať/oceňovať  
zaznamenávať/sledovať/dosiahnuť  
vybrať/vybrať/vyvoliť  
podporiť/podporovať/prispievať/napomáhať  
odhadovať/odhadnúť/hodnotiť

**Zaznamenané slovesá pre oblasť afektívnu: (city, stanoviská, postoje)**

1. úroveň – **Pozornosť/láskavosť**

súhlasiť/chápať/akceptovať/prijať  
priznať/pripustiť/reagovať  
preukázať výnosný obchod  
venovať pozornosť, dávať pozor  
všimnúť si/spozorovať  
pripustiť/trpieť niekoho/znášať niečo

**Vyvarujte sa slovesám:**

pouvažovať o  
byť si vedomý  
pokúsiť sa  
mať dobrý postoj

2. úroveň – **Odozva/reakcia**

súhlasiť s/prijať niečo  
odpovedať/reagovať  
pomáhať/podporovať  
staráť sa o/mať záujem o

dorozumievať sa/komunikovať  
prispôbiť sa/vyhovieť  
podriaďiť sa  
súhlasiť/dovoliť  
prispieť/prispievať  
spolupracovať/spolupôsobiť  
venovať sa  
nasledovať/vyplývať  
poslúchnuť/pridržať sa niečoho  
zúčastniť sa  
spontánne čítať/interpretovať  
byť zodpovedný/kladne reagovať  
navštíviť/zavítať  
prihlásiť sa dobrovoľne/zúčastniť sa dobrovoľne

3. úroveň – **Pripisovať hodnotu** alebo niečo hodnotiť

adoptovať/uznávať/schváliť  
prevziať zodpovednosť  
vyvarovať sa/vyhnúť sa/zabrániť  
chovať sa/správať sa/fungovať podľa  
vybrať si/zvoliť si  
zaväzovať sa/dopúšťať sa  
žiadať/želať si  
nesúhlasiť/neschvaľovať  
preukázať vernosť/lojalitu  
vyjadriť/vyjadrovať  
pomôcť/pomáhať  
iniciovať/zaviesť  
skíbiť/spojiť  
ponúknuť/poskytnúť  
chváliť  
preferovať/uprednostňovať  
odporovať/odolávať  
vyhľadávať/hľadať/snažiť sa/usilovať  
podielať sa  
zobraziť nejakú vec/záležitosť  
zobraziť plynulé túžby  
využiť zdroj na

4. úroveň – **Riešiť konflikt** medzi hodnotami

prispôbiť/adaptovať  
nastaviť/upraviť/usporiadať  
argumentovať/hádať sa  
usporiadať/dohodnúť sa/upraviť  
vyrovnávať/udržiavať v rovnováhe  
kategorizovať/utriediť  
konceptualizovať/ponímať

formulovať  
zokupovať/usporiadať/triediť  
organizovať  
zoraďovať sa  
teoretizovať

5. úroveň – **Integrovať hodnoty** v systéme, ktorý kontroluje správanie

pôsobit' na  
podporovať/zasadzovať sa o  
vyzývať/nabádať  
obhajovať sa/brániť sa/hájiť sa  
dokázať pomocou príkladu/doložiť príkladom  
pôsobit'/ovplyvňovať  
preukázať správanie/opodstatniť správanie  
udržiavať/zachovávať  
servírovať/obsluhovať  
podporovať/prispievať

**Zaznamenané slovesá pre oblasť psychomotorickú: (vykonanie, praktická činnosť)**

1. úroveň – **Vnímanie** – rozum rozhoduje, či urobiť nejakú činnosť

odhadnúť/zistiť/objaviť  
počut'/dozvedieť sa  
načúvať/venovať pozornosť/dávať pozor  
pozorovať/zbadať/všímať si  
vnímať  
poznať/uznávať/pripúšťať/rozoznať/zistiť  
vidieť/chápať/porozumieť  
vycítiť/pochopiť  
zapáchať/cítiť vôňu  
zistiť chuť/ochutnať  
pozeráť sa/obzerať/prezrieť si  
pozorovať/dohliadať

2. úroveň – **Pohotovosť/pripravenosť**

prevziať hlavnú časť  
smerovať  
stáť/byť v platnosti  
držať/vydržať/usporiadať  
dosiahnuť/dokázať/docieliť postoj  
upevniť/zovrieť

3. úroveň – **Napodobit' a vykonať**

odpísať/napodobniť/kopírovať  
zdvojiť/reprodukovať  
napodobit'/imitovať

manipulovať s vedením/riadením/poradenstvom  
pracovať/pôsobiť/fungovať pod kontrolou  
praktizovať/vykonať  
opakovať/zreprodukovať/opraviť  
vyskúšať/pokúsiť sa/snažiť sa

4. úroveň – **Vykonať samostatne**

kompletizovať/dokončiť/zotavovať  
prevádzať/viesť/vodiť  
demonštrovať/dokázať  
vykonať/vyhotoviť/uskutočniť/spracovať  
zvyšovať pohyb  
urobiť/vytvoriť/vyhotoviť/dosahovať  
hrať  
preukázať/ukázať

5. úroveň – **Vykonať automaticky**

postupovať/pôsobiť obvykle  
kontrolovať/regulovať  
usmerňovať/viesť/ovládať  
vynikať/prevyšovať  
vodiť/vykonávať  
riadiť  
prekonať/zvládnuť  
organizovať  
docieľiť/zdokonaľiť  
vykonať/uskutočniť/predviesť  
postupovať/zaoberať sa

6. úroveň – **Riešiť problémy**

adaptovať/upravovať/prispôsobovať  
reorganizovať/preskupovať  
meniť/pozmeniť/modifikovať  
revidovať/zrevidovať/skontrolovať/prepracovať  
vymeniť/meniť/striedať

7. úroveň – **Vytvoriť nové vzory/zobrazenia**

navrhnuť/zostaviť/zostrojitiť  
vytvoriť/vzniknúť  
kombinovať/zostaviť/skladať  
komponovať/zostavovať  
konštruovať/postaviť/vybudovať

## Zoznam skratiek

Skratka	Popis/vysvetlenie skratky/pojmu
<b>BOZP</b>	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
<b>CR</b>	Hodnotenie absolútneho výkonu
<b>CŽV</b>	Celoživotné vzdelávanie
<b>ČK</b>	Čiastočná kvalifikácia
<b>EFQM</b>	Model výnimočnosti (vytvorený Európskou nadáciou pre riadenie kvality)
<b>EKR</b>	Európsky kvalifikačný rámec
<b>EÚ</b>	Európska únia
<b>G</b>	Gymnázium
<b>HŠ</b>	Hodnotiaci štandard
<b>ISCED</b>	Medzinárodná norma pre klasifikáciu vzdelávania
<b>ISCO</b>	Medzinárodná norma pre klasifikáciu povolání
<b>ISO</b>	Medzinárodná organizácia pre normalizáciu (ISO 9000 certifikát kvality, v SR má názov STN EN ISO 9000:2000)
<b>K</b>	Konzervatórium
<b>KH</b>	Kritérium hodnotenia
<b>KŠ</b>	Kvalifikačný štandard
<b>MŠVVaŠ SR</b>	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
<b>NKV</b>	Národná klasifikácia vzdelania
<b>NKR</b>	Národný kvalifikačný rámec
<b>NR</b>	Výkonové kritériálne hodnotenie
<b>NSK</b>	Národná sústava kvalifikácií
<b>NSP</b>	Národná sústava povolání
<b>OVP</b>	Odborné vzdelávanie a príprava
<b>PO</b>	Požiarňa ochrana
<b>SOŠ</b>	Stredná odborná škola
<b>SŠ</b>	Stredná škola
<b>SPŠ</b>	Stredná priemyselná škola
<b>SR</b>	Slovenská republika
<b>ŠIOV</b>	Štátny inštitút odborného vzdelávania
<b>ŠKOV</b>	Štatistická klasifikácia odborov vzdelania
<b>ŠkVP</b>	Školský vzdelávací program
<b>ŠO</b>	Študijné odbory
<b>ŠVP</b>	Štátny vzdelávací program
<b>UO</b>	Učebné odbory
<b>ÚK</b>	Úplná kvalifikácia
<b>VOP</b>	Vzdelávanie a odborná príprava
<b>VV</b>	Výstupy vzdelávania/vzdelávacie výsledky
<b>VZK</b>	Vedomostí, zručností a kompetencie
<b>VŠ</b>	Vysoké školy
<b>ZŠ</b>	Základná škola

## Terminologický slovník

Termín/pojem	Definícia/stanovenie/vysvetlenie termínu/pojmu
<b>Akreditovaný vzdelávací program</b> (angl. accredited educational/study/ /training program)	Je to oficiálne schválený vzdelávací program, ktorý spĺňa príslušné štandardy (obsah, personálne, materiálové a priestorové zabezpečenie) a absolvovanie ktorého vedie k obnoveniu, udržaniu alebo zvýšeniu stanovených vedomostí, zručností a kompetencií a potvrdeniu v podobe oficiálne uznaného dokladu (certifikát, osvedčenie).
<b>Celoživotné vzdelávanie</b> (angl. lifelong learning)	Všetky aktivity, ktoré sa uskutočňujú v priebehu života s cieľom zlepšiť vedomosti, zručnosti a kompetencie. Zahŕňa akékoľvek všeobecné vzdelávanie, odborné vzdelávanie a odbornú prípravu, neformálne vzdelávanie a informálne učenie sa počas života, ktoré vedú k zdokonaleniu vedomostí, zručností a kompetencií z osobnostného, občianskeho, spoločenského i profesijného hľadiska. Zahŕňa tiež poskytovanie služieb profesijnej orientácie a poradenstva. <i>(Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. 2008/C 111/01)</i>
<b>Cieľ vzdelávania</b> (angl. objective of education)	Normy a požiadavky na celkový vzdelanostný a osobnostný rozvoj jednotlivca, vymedzuje zábery výchovno-vzdelávacieho procesu a jeho vzdelávacie výstupy/výsledky vzdelávania. Sú to navrhované a plánované výsledky vzdelávania a učenia sa. Interpretujeme ich z hľadiska obsahového (spoločenská zameranosť vzdelávania), vyučovacieho procesu (vyučovanie predmetov), učenia sa jednotlivcov, vzdelávacích výstupov/výsledkov vyučovania (skúšanie).
<b>Duálne vzdelávanie a príprava</b> (angl. dual education and training)	Duálny vzdelávací systém je charakterizovaný kombináciou profesijnej prípravy v podniku s OVP v škole.
<b>Dištančné vzdelávanie</b> (angl. distance education or learning)	Je to forma riadeného diaľkového samoštúdia prostredníctvom korešpondencie, IKT alebo iných prostriedkov.

Termín/pojem	Definícia/stanovenie/vysvetlenie termínu/pojmu
<b>Ďalšie vzdelávanie</b> (angl. further education)	<p>Je neformálne vzdelávanie vo vzdelávacích inštitúciách ďalšieho vzdelávania, ktoré nadväzuje na školské vzdelávanie a umožňuje získať čiastočnú kvalifikáciu alebo úplnú kvalifikáciu alebo doplniť, obnoviť, rozšíriť alebo prehĺbiť si kvalifikáciu nadobudnutú v školskom vzdelávaní alebo uspokojiť záujmy a získať spôsobilosť zapájať sa do života občianskej spoločnosti. Úspešným absolvovaním ďalšieho vzdelávania nemožno získať stupeň vzdelania. Medzi ďalšie vzdelávanie patrí napr.: ďalšie odborné vzdelávanie v akreditovanom, vzdelávacom programe, rekvalifikačné vzdelávanie v akreditovanom vzdelávacom programe, kontinuálne vzdelávanie, záujmové vzdelávanie, občianske vzdelávanie, vzdelávanie seniorov a pod.</p>
<b>Formálne vzdelávanie</b> (angl. formal education)	<p>Je vzdelávanie, ktoré sa spravidla uskutočňuje v organizovanom a štruktúrovanom prostredí osobitne určenom na vzdelávanie (v školách, na vysokých školách alebo inštitúciách odbornej prípravy) a jeho výsledkom je zvyčajne udelenie počiatočnej úplnej kvalifikácie. Zahŕňa systémy všeobecného vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy, vysokoškolského vzdelávania.            (Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. 2008/C 111/01)</p>
<b>Hodnotenie</b> (angl. assessment, evaluation)	<p>Je to proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone jednotlivca. Skúšajúci overujú a porovnávajú výkony (vedomosti, zručnosti a kompetencie) jednotlivcov vo vzťahu ku kritériám. V OVP sa sumatívnym hodnotením (maturitná skúška) overuje, potvrdzuje a uznáva získaná kvalifikácia v danom študijnom alebo učebnom odbore.</p>
<b>Hodnotiaci štandard</b> (angl. assessment standard)	<p>Súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých požiadaviek kvalifikačného štandardu.</p>



Termín/pojem	Definícia/stanovenie/vysvetlenie termínu/pojmu
<b>Informálne učenie sa</b> (angl. in-formal learning)	<p>Je vzdelávanie, ktoré je výsledkom každodenných aktivít spojených s prácou, rodinným životom, trávením voľného času a nie je organizované ani štruktúrované podľa cieľov, času, ani podpory vzdelávania. Nemusí byť zámerné, môže prebiehať kdekoľvek, napr. v rodine, na pracovisku, v mimovládnych organizáciách, v divadelnej skupine, alebo sa môže tiež týkať individuálnych aktivít doma, ako čítanie knihy. Prostredníctvom informálneho učenia sa sú zručnosti a vedomosti získané životnými a pracovnými skúsenosťami ako sú napr. cudzie jazyky, informačno-komunikačné technológie, a pod.</p> <p>(Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. 2008/C 111/01)</p>
<b>Kompetencia</b> (angl. competence)	<p>Preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu, osobné, sociálne a/alebo metodologické schopnosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jednotlivca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie.</p> <p>(Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. 2008/C 111/01)</p>
<b>Kontrola vyučovacieho procesu (hodnotenie)</b> (angl. evaluation)	<p>Je proces, ktorým sa zisťujú a posudzujú výsledky vyučovacieho procesu – vzdelávacie ciele, vzdelávacie výstupy, čiže všetko, čo sa žiaci naučili, osvojili v oblasti kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej. Má dve roviny:</p> <p><u>Zisťovanie výsledkov</u> vyučovacieho procesu: preverovanie, skúšanie</p> <p><u>Posúdenie výsledku</u> vyučovacieho procesu: hodnotenie, preverovanie výsledkov podľa štandardov</p>
<b>Kritériá hodnotenia</b> (angl. evaluation criteria)	<p>Predstavujú súbor všeobecne platných kritérií pre jednotlivé spôsoby hodnotenia.</p>
<b>Kvalifikačná úroveň</b> (angl. qualification level)	<p>Je to úroveň prisúdená každej čiastočnej alebo úplnej kvalifikácie identifikovaná v Národnom kvalifikačnom rámci a v Európskom kvalifikačnom rámci. Priradenie na určitú úroveň NKR vyplýva z analýzy a porovnania úrovne vedomostí, zručností a kompetencií voči všeobecným deskriptorom danej úrovne.</p>

Termín/pojem	Definícia/stanovenie/vysvetlenie termínu/pojmu
<b>Kvalifikačný štandard</b> (angl. qualification standard)	Súbor vedomostí, zručností a kompetencií požadovaných pre danú kvalifikáciu, to, čo jednotlivec má vedieť, chápať a byť schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania.
<b>Kvalifikačný štandard čiastočnej kvalifikácie</b> (angl. qualification standard of partial qualification)	Norma, ktorá taxatívne určuje, čo jednotlivec vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis vedomostí, zručností a kompetencií pre výkon konkrétnych pracovných úloh, pracovnej činnosti za účelom získavania, potvrdenia a uznania konkrétnej čiastočnej kvalifikácie v danom povolání (alebo v dvoch alebo viacerých).
<b>Kvalifikačný štandard úplnej kvalifikácie</b> (angl. qualification standard of full qualification)	Norma, ktorá taxatívne určuje, čo jednotlivec vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis vedomostí, zručností a kompetencií pre výkon konkrétnych pracovných úloh, činností alebo súboru činností za účelom získavania, potvrdenia a uznania konkrétnej úplnej kvalifikácie v danom povolání alebo skupine príbuzných povolání.
<b>Kvalifikácia</b> (angl. qualification)	Formálny výstup/výsledok procesu hodnotenia a validácie, ktorý sa získa, keď kompetentný orgán určí, že jednotlivec dosiahol vzdelávacie výstupy zodpovedajúce daným štandardom (výkonový – kvalifikačný štandard, obsahový štandard, hodnotiaci štandard).  (Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. 2008/C 111/01)
<b>Klasifikácia</b> (angl. classification)	Je zaradovanie jednotlivých výkonov jednotlivca do výkonnostných stupňov (v SR je päťstupňová klasifikačná stupnica). Základom na pridelenie klasifikačného stupňa (slovom, číslom, známkou), a tým zaradenie výkonu jednotlivca do niektorej výkonnostnej skupiny, je výsledok získaný skúšaním.
<b>Modul</b> (angl. module)	Samostatná, ucelená, záväzná, časová a obsahová vzdelávacia jednotka vzdelávacieho programu.
<b>Národná sústava povolání</b> (angl. National System of Occupations)	Ucelený informačný systém opisu štandardných nárokov trhu práce na jednotlivé pracovné miesta. Národná sústava povolání určuje požiadavky na odborné vedomosti, zručnosti a schopnosti potrebné na vykonávanie pracovných činností na pracovných miestach na trhu práce.

Termín/pojem	Definícia/stanovenie/vysvetlenie termínu/pojmu
<b>Národná sústava kvalifikácií</b> (angl. National System of Qualifications)	Verejne prístupný register, ktorý obsahuje popis čiastočných a úplných kvalifikácií rozlišovaných a uznávaných v Slovenskej republike, požadovaných na výkon pracovných činností pre dané povolanie vo forme kvalifikačných štandardov a hodnotiacich štandardov.
<b>Národný kvalifikačný rámec</b> (angl. National Qualifications Framework)	Nástroj na porovnávanie kvalifikácií prostredníctvom ich referencovania voči Európskemu kvalifikačnému rámcu a nástroj podporujúceho ich prenos a uznávanie v európskom priestore.
<b>Nástroje hodnotenie</b> (angl. performance instruments)	<b>Nástroje hodnotenia</b> sú vo všeobecnosti definované ako rôzne okolnosti a situácie na získanie dôkazov o dosiahnutých vedomostiach, zručnostiach a kompetenciách.
<b>Neakreditovaný vzdelávací program</b> (angl. non-accredited education/study/training program)	Je to vzdelávací program, ktorý môže, avšak nemusí spĺňať príslušné štandardy, ktorý vedie k obnoveniu, udržaniu alebo zvýšeniu stanovených vedomostí, zručností a kompetencií, ale jednotlivec tohto vzdelávacieho programu po jeho ukončení nezíska oficiálny dokument (certifikát, osvedčenie). Tieto vzdelávacie programy poskytujú vzdelávacie inštitúcie, rôzne občianske, záujmové a neziskové združenia a súkromné osoby.
<b>Neformálne vzdelávanie</b> (angl. non-formal education)	Je vzdelávanie, ktoré sa uskutočňuje prostredníctvom plánovaných činností (pokiaľ ide o ciele vzdelávania a čas vyhradený na vzdelávanie), pri ktorých je k dispozícii určitý druh podpory vzdelávania (napr. vzťah medzi študentom a pedagógom). Môže zahŕňať programy na výučbu pracovných zručností, gramotnosti pre dospelých, základné vzdelávanie osôb, ktoré predčasne ukončili školskú dochádzku, môže to byť vnútropodniková odborná príprava a kurzy organizované organizáciami občianskej spoločnosti, zahŕňa tiež voľne dostupné vzdelávanie dospelých v rámci študijných krúžkov, projektov alebo diskusných skupín, ktoré nie je ukončené skúškou. Patrí sem aj ďalšie vzdelávanie dospelých zamerané na získanie čiastočnej kvalifikácie. (Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. 2008/C 111/01)

Termín/pojem	Definícia/stanovenie/vysvetlenie termínu/pojmu
<b>Obsahový štandard</b> (angl. standard content)	Vymedzuje základné alebo rozšírené učivo. Určuje rozsah požadovaných vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje požiadavky a podmienky, ktoré určujú obsah vzdelávania (čo sa majú a ako sa majú žiaci naučiť a učiť) a zručnosti (čo majú žiaci urobiť a ako to majú urobiť), aby úspešne zvládli vzdelávací výstup (preukázali výkon) a vzdelávací program. Obsahový štandard sa formuluje na základe výkonového štandardu. V ŠVP sú popísané vo vzdelávacích oblastiach, v ŠkVP v učebnej osnove predmetu, v študijnom programe, v neformálnom vzdelávaní v obsahu kurzu, modulu.
<b>Odborná príprava</b> (angl. vocational training)	Akákoľvek forma počiatočného odborného vzdelávania alebo prípravy vrátane technickej a odbornej výučby a učňovskej prípravy, ktorá prispieva k dosiahnutiu odbornej kvalifikácie uznávanej kompetentnými orgánmi v tom členskom štáte, v ktorom bola nadobudnutá, rovnako ako aj ďalšie odborné vzdelávanie alebo odborná príprava, ktorú človek absolvuje počas svojho pracovného života. (Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. 2008/C 111/01)
<b>Odborná príprava mimo pracoviska</b> (angl. off-the-job vocational training)	Je to odborná príprava zamestnanca prebiehajúca mimo pracoviska. Môže zahŕňať kurzy, prípadové štúdie, simulácie apod. Cieľom takejto prípravy býva zvyšovanie všeobecnejších vedomostí, zručností alebo kompetencií.
<b>Odborná príprava na pracovisku</b> (angl. on-the-job vocational training)	Je to odborná príprava zamestnanca prebiehajúca na pracovisku počas výkonu práce zvyčajne pod vedením ďalšieho zamestnanca (inštruktora, majstra a pod.). Cieľom takejto prípravy býva zvyčajne zvyšovanie konkrétnych pracovných zručností alebo pracovných návykov, prípadne získanie nových pracovných zručností vyplývajúcich zo zavedenia nových pracovných postupov.
<b>Odborná spôsobilosť</b> (angl. vocational competency)	Je súhrn vedomostí, zručností a kompetencií požadovaných na výkon pracovnej činnosti. Vo všeobecnosti ide o odbornú kvalifikáciu – úplnú, čiastočnú.

<b>Termín/pojem</b>	<b>Definícia/stanovenie/vysvetlenie termínu/pojmu</b>
<b>Odborné vzdelávanie a príprava</b> (angl. vocational education and training - VET)	Je vzdelávanie, ktoré pripravuje ľudí pre konkrétne povolania na rôznych úrovniach. Poskytuje vedomosti, zručnosti a kompetencie na získanie odbornej kvalifikácie.
<b>Overovanie kompetencií</b> (angl. Validation of Competences)	Proces hodnotenia a overovania obsahu vzdelávania a odbornej prípravy, vedomostí, schopností, zručností a kompetencií nadobudnutých počas špecifickej skúsenosti v rámci vzdelávania a/ alebo odbornej prípravy.
<b>Počiatkové odborné vzdelávanie a príprava</b> (angl. initial vocational education and training - IVET)	Je také vzdelávanie, ktoré je zamerané na získanie základných vedomostí, zručností a kompetencií potrebných pre uznanie úplnej počiatkovej kvalifikácie.
<b>Povolanie</b> (angl. occupation)	Štandardizovaný súhrn pracovných činností podľa ich obvyklého zoskupenia na trhu práce, ktorých výkon predpokladá určitú kvalifikáciu, ktorá sa získava vzdelávaním v školách.
<b>Pracovná činnosť – práca</b> (angl. job, work)	Cieľavedomá ľudská činnosť zameraná na tvorbu statkov a služieb, ktorú uskutočňuje človek v závislosti od vrodenej a získanej fyzických a duševných schopností, vedomostí a zručností. Kvalita práce závisí od vedomosti, vzdelanosti, kvalifikácie a produktivity.
<b>Preverovanie (skúšanie)</b> (angl. assessment)	Je proces zisťovania výsledku vyučovacieho procesu na základe meranie výkonov jednotlivcov (výkonové štandardy), zistenie toho, čo žiaci vedia a čo nevedia, aká je miera toho čo vedia, oproti tomu, čo vedieť majú, ako sa zlepšili v porovnaní sami so sebou alebo skupinou.
<b>Profil jednotlivca</b> (angl. profile of the individual)	Definovanie konkrétnych požiadaviek na vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré musí jednotlivec po ukončení vzdelávacieho programu preukázať, aby mu bol uznaný kvalifikovaný výkon pracovných činností v danom povolaní.
<b>Referenčné kritériá</b> (angl. Benchmarking)	Štandardná metóda zhromažďovania a informovania o hlavných operačných údajoch spôsobom, ktorý umožňuje príslušné porovnanie plnenia úloh rôznych organizácií a programov, často s ohľadom na budovanie dobrej praxe.

Termín/pojem	Definícia/stanovenie/vysvetlenie termínu/pojmu
<b>Rozširujúce učivo</b> (angl. extended learning)	Rozširujúce (prehlbujúce, doplnkové, fakultatívne) dopĺňa a rozširuje základné učivo na danom stupni vzdelania podľa komplexných požiadaviek odboru štúdia tak, aby jednotlivec vzdelávacieho programu mohol získať požadovanú kvalifikáciu. Rozširujúce učivo je stanovené v školských vzdelávacích programoch.
<b>Systém hodnotenia</b> (angl. evaluation/assessment system)	<b>Systém hodnotenia</b> chápeme ako logický algoritmus konkrétnych krokov, podľa ktorého jedinec môže preukázať požadovanú úroveň vedomostí, zručností a kompetencií ako výstup vzdelávacieho programu.
<b>Štandard</b> (angl. standard)	Stupeň dokonalosti požadovaný pre určitý účel alebo akceptovaný model (vzor, norma, miera), s ktorým sú reálne objekty a procesy rovnakého druhu porovnávané alebo merané. Je to požadovaná a záväzná charakteristika kvantitatívnych alebo kvalitatívnych vlastností určitého objektu alebo javu. Je to miera (hranica), kedy je ešte možné výkon považovať za akceptovateľný.
<b>Učenie</b> (angl. learning)	Je proces, v ktorom jednotlivec získava, využíva a prispôsobuje si informácie, myšlienky a hodnoty, praktické a kognitívne kompetencie. Prebieha prostredníctvom premýšľania, osobných úvah, obnovy informácií a sociálnych interakcií.
<b>Uznávanie výsledkov vzdelávania</b> (angl. recognition of learning outcomes)	Postup osvedčovania oficiálne dosiahnutých výsledkov vzdelávania prostredníctvom udeľovania jednotiek alebo kvalifikácií. Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES o zriadení jednotného rámca pre transparentnosť kvalifikácií a kompetencií
<b>Vedomosti</b> (angl. knowledge)	Výsledok osvojenia, zhromažďovania a prispôbovania informácií v priebehu vzdelávania alebo učenia sa. Je to súbor faktov, zásad, teórií a postupov, ktoré sa vzťahujú na oblasť štúdia a práce. V kontexte kvalifikácií sa vedomosti popisujú ako teoretické alebo faktické. (Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. 2008/C 111/01)

Termín/pojem	Definícia/stanovenie/vysvetlenie termínu/pojmu
<p><b>Všeobecné vzdelávanie</b> (angl. general education)</p>	<p>Všeobecné vzdelávanie poskytuje prenosnú kvalifikáciu a podstatne zlepšuje schopnosť školeného občana zamestnať sa. Všeobecné vzdelávanie zahŕňa získavanie poznatkov, ktoré sú využiteľné nielen pre súčasnú alebo budúcu pozíciu zamestnanca v danom podniku, ale aj získanie takej kvalifikácie, ktorú môže občan vo veľkej miere uplatniť aj v inom podniku v inej oblasti práce alebo v zahraničí.</p> <p>Za všeobecné vzdelávanie sa považuje vzdelávanie na získavanie poznatkov, ktoré nie sú využiteľné iba alebo bezprostredne pre súčasnú alebo budúcu pozíciu zamestnanca v podniku, ktoré však poskytuje kvalifikáciu vo veľkej miere prenosnú na iné podniky alebo oblasti práce a podstatne zlepšuje schopnosť školeného pracovníka zamestnať sa. Všeobecné vzdelávanie predstavuje získavanie poznatkov, ktoré nie sú (nemusia byť) v priamom vzťahu k výkonu odbornej činnosti alebo povolania, avšak ktoré sú potrebné pre osobnostný rozvoj jedinca alebo predstavujú podmienku pre pokračovanie vo vzdelávaní na vyššom stupni.</p> <p>Nariadenie Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008.</p>
<p><b>Vzdelávacie výstupy</b> <b>Výsledky vzdelávania</b> (angl. learning outcomes)</p>	<p>Sú stanovenia o tom, čo jednotlivec vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis vedomostí, zručností a kompetencií (odborné, všeobecné) nevyhnutných pre výkon určitej pracovnej úlohy, činnosti alebo súboru činností v danom povolaní alebo skupine príbuzných povolaní.</p> <p>(Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. 2008/C 111/01)</p>
<p><b>Vzdelávací program</b> (angl. curriculum)</p>	<p>Komplexný program riešenia všeobecných a špecifických cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávacieho procesu, stratégií a metód hodnotenia, organizácie a riadenia vzdelávania. Vývoj vzdelávacích programov je otvoreným procesom plánovania, realizácie a hodnotenia inštitucionálneho vzdelávania a vyžaduje si rozhodovanie a praktické riešenie na úrovni štátu, školy a triedy.</p>

Termín/pojem	Definícia/stanovenie/vysvetlenie termínu/pojmu
<b>Vzdelávací štandard</b> (angl. learning standard/educational standard)	Súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré majú žiaci dosiahnuť a vykonať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Je súborom výkonových a obsahových štandardov v danom predmete v danom tematickom celku alebo téme učiva.
<b>Výkonový štandard</b> (angl. performance standard)	Základné kritérium úrovne zvládnutia vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje kritériá úrovne zvládnutia obsahových štandardov. Sú to významné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré má jednotlivec podľa očakávania preukázať po ukončení vzdelávania.
<b>Zamestnanie</b> (angl. job, employment)	Vykonávanie zárobkovej činnosti zamestnancom. Ide o súbor pracovných úloh a povinností, ktoré vykonáva poverený zamestnanec a častokrát sú charakterizované vysokým stupňom podobnosti.
<b>Základné učivo</b> (angl. basic learning)	Predstavuje obsahové štandardy, ktoré sú predmetom vzdelávania všetkých jednotlivcov na danom stupni vzdelania. Obsahuje základné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré si musí jednotlivec osvojiť na minimálnej požadovanej úrovni. Základné učivo je stanovené v štátnych vzdelávacích programoch.
<b>Zručnosti</b> (angl. skills)	Spôsobilosti uplatňovať a aplikovať vedomosti a využívať know-how na zvládnutie rôznych úloh a riešenie problémov. V kontexte kvalifikácii sú zručnosti opísané ako kognitívne (napr. uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia) a praktické (manuálna zručnosť, šikovnosť, pohotovosť a používanie metód, materiálov, prostriedkov, nástrojov a prístrojov).  (Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie. 2008/C 111/01)



## Použitá a odporúčaná literatúra

- Association of Universities and Colleges of Canada. (2005). *Principles of institutional quality assurance in Canadian higher education*. [Princípy zabezpečenia kvality v kanadskom vysokom školstve](#). Ottawa: Author. Australian Qualifications Advisory Board Secretariat. (2004).
- Alvik, Tr. School-based evaluation: a close-up. In: *Studies in Educational Evaluation, Štúdie o hodnotení vo vzdelávaní*. Vol. 21, 1995, pp. 311-343.
- Assessment in Competency based Education. [Hodnotenie vzdelávania založeného na kompetenciách](#). SAIASST. Canada. 2004.
- Baartman, L., Bastiaens, T., & Kirschner, P. (2004). *Requirements for competency assessment programmes*. [Požiadavky na hodnotenie v programoch založených na kompetenciách](#). Paper presented at the Onderwijs Research Dagen. Utrecht: University of the Netherlands.
- Black, P., Willia M,D. Inside the Black Box: *Raising Standards Through Classroom Assessment*. [Zvyšovanie kvality štandardov v priebehu skúšania v triede](#). Londýn: nfer Nelson, 1998.
- Blaško, M. *Aspekty školskej reformy* [online]. [cit. 14.8.2013].
- Davies, P. (2006). REFINE: *Recognizing formal, informal and non-formal education*. [Uznávanie formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania a učenia](#). Final project report and VALIDPASS proposal. Brussels, Belgium: European Commission.
- Delors, J. *Učení je skryté bohatství: zpráva mezinárodní komise UNESCO „Vzdělávání pro 21. století“*. Praha: Ústav pro informace ve vzdelávání, 1997.
- European Commission. (2004). *European Principles for the accreditation of nonformal and informal learning*. [Európske princípy akreditácie neformálneho a informálneho učenia](#). Brussels: Author. European University Continuing Education Network. (2003). TRANSFINE: Transfer between formal, informal, and non-formal education – A joint action project. Brussels: European Commission.
- European Commission. DG XXII Education, Training, Youth; J. Macbeath et al. *Evaluating quality in school education: A European pilot project*. [Hodnotenie kvality vzdelávania v školách. Európsky pilotný projekt](#). Final Report. Brussels: European Commission, 1999. - 122 p.
- Evans, N. (2006). *Criteria and approaches to assessment of experiential learning*. [Kritériá a prístupy na hodnotenie experimentálneho učenia sa](#). In C. Corradi, N. Evans, & A. Valk (Eds.) *Recognising Experiential Learning: Practices in European Universities*. Tartu: University of Tartu.
- Fiddler, M., Marienau, C., Whitaker, U., (2006). *Assessing learning: Standards, principles, & procedures*. [Hodnotenie učenia: Štandardy, princípy a postupy](#). Chicago: Council for Adult and Experiential Learning.

- Harlen, W. (1994). *Concepts of quality in student assessment*. [Chápanie kvality pri hodnotení študenta](#). Paper presented at the AERA Annual Meeting, New Orleans.
- Harvey, L., Green, D. (1993). *Defining quality. Assessment & evaluation in higher education*. [Definovanie kvality. Skúšanie a hodnotenie v oblasti vysokoškolského vzdelávania](#). 18(1), 9-34.
- Hopes, Cl.; Deutsches Institut für Internationale Pädagogische Forschung. *Assessing, Evaluating and Assuring Quality in Schools in the European Union*. [Skúšanie, hodnotenie a zabezpečenie kvality škôl v EÚ](#). Frankfurt am Main: Deutsches Institut für Internationale Pädagogische Forschung, 1997. - 174 p.
- Johnson, B. (2005). *General principles for the quality assurance of the recognition of formal, informal and non-formal learning*. [Všeobecné princípy zabezpečenia kvality pre uznávanie formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania a učenia](#). REFINE project – England, Wales and Northern Ireland. London: European Universities Continuing Education Network.
- Kosová, B. *Hodnotenie ako prostriedok humanizácie školy*. Banská Bystrica: Metodicko-pedagogické centrum, 2002. ISBN 80-8041-404-1.
- Metodický pokyn č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.
- Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.
- National principles and operational guidelines for recognition of prior learning (RPL). [Národné princípy a procesné pokyny na uznávanie predchádzajúceho učenia](#). Sydney: Australian Qualifications Framework Advisory Board.
- National Qualifications Authority of Ireland. (2006). *Principles and operational guidelines for the recognition of prior learning in further and higher education and training*. [Princípy a procesné pokyny na uznávanie predchádzajúceho učenia v oblasti ďalšieho a vysokoškolského vzdelávania a odbornej prípravy](#). Dublin: Author FAS.
- Norwegian Institute for Adult Education. (2002). *Validation of non-formal and informal learning in Norway*. [Kontrola platnosti neformálneho a informálneho učenia v Nórsku](#). The realkompetanse project. 1999-2002. Oslo: VOX.
- Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie. In *Úradný vestník Európskej únie*, 2006/962/ES.
- OECD. *Measuring the quality of schools = Mesurer la qualité des établissements scolaires*. [Meranie kvality vzdelávania v školách](#). Paris: OECD, 1995. - 240 p.
- OECD. *Schools under scrutiny*. [Školy pod kontrolou](#). Paris: OECD, 1995. - 172 p.
- Rötling, G. *Metodika tvorby učiteľského didaktického testu*. Banská Bystrica: Metodické centrum, 1996. ISBN 8080411107.
- Pellegrino, J. (2003). *The evolution of educational assessment: Considering the past and imagining the future*. [Vývoj hodnotenia vo vzdelávaní: S ohľadom na minulosť a s predstavou budúcnosti](#). William H. Angoff Memorial Lecture. Princeton, NJ: Educational Testing Service.

Slavík, J. *Hodnocení v současné škole : východiská a nové metody pro praxi*. Praha : Portál, 1999. ISBN 80-7178-262-9.

Turek, I. *Didaktika*. Bratislava : IURA EDITION , 2008. ISBN 978-80-8078-198-9.

Vašutová, J. *Být učitelem*. Praha: Univerzita Karlova v Prahe, 2007. ISBN 978-80-7290-325-2.

Zákon z 22. mája 2008 č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (nový školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

